

l'escalenc

BUTLLETÍ CULTURAL I INFORMATIU
Núm. 87

AGOST 1987

CONVERSA AMB... Maria Nicolau

Diada de la Verge del Carme: Un èxit de temps,
participació i organització.

Sumari

BÚSTIA - FULL OBERT: El comportament electoral de L'Escala; La llei del camp qui pugui; Que se n'ha fet de la Roca del Frare? etc. etc. - VIDA ESCALENCA: Records del meu col·legi - HISSANT LA PLOMA: El trànsit - DE MÉS I DE MENYS: Calidoscopi crític dels afers escalencs - ESPORT I LLEURE - NOTICIARI LOCAL - UN XIC DE TOT - HUMOR: A & A - FOTOGRAFIA DE L'ESCALA ANTIGA COL·LECCIONABLE, etc. etc.

REDACCIÓ

Apartat de Correus, 19
17130 L'ESCALA

COORDINACIÓ: F.X. Vila Mitjà, J. Boix
CONSELL DE REDACCIÓ: J. Saderra, F.X. Vila Mitjà, J. Piqué, D. Poch, Francesc Targa.
ART I CULTURA: F.X. Vila Mitjà, J. Boix
ESPORT I LLEURE: J. Vilabré
NOTICIARI LOCAL: S.I.L.E.
VIDA ESCALENCA: R. Guanter
SUBSCRIPCIONS: D. Poch, R.M.ª Sau, M. Prats - Tel. 77 02 04
ADMINISTRACIÓ: J. Piqué - Tel. 77 19 60
IMPRESSIÓ: Gràfiques del Ter, s.a. D.L. GI/287-82

PUNTS DE VENDA:

- BALLESTA, C/. Pintor Joan Massanet, 8
- BAMBI, Avinguda Ave Maria
- LLIBRERIA ROSA, Plaça de les Escoles
- ROMAGUERA, C/. del Pont, 24
- TROBADORS, Passeig del Mar, 2

EDITORIAL

Dos breus comentaris dedicats a aquest mes d'agost:

SÍ, PERÒ

Estem acostumats, de tant en tant, a l'estiu, a veure per les cartelleres de propaganda i clavats per les parets uns programes de sales de festa o «night clubs» anunciant alguna revetlla dedicada a la gent d'algun país determinat; així, el 14 de juliol, es celebra la diada dels francesos, el 28 la dels belgues, tal dia la festa «hawaiana» i tal altra la festa «ics». El que no recordem haver vist mai és la festa dels catalans o el «catalan party», com en diuen ells, això pot ser una cosa interessant, si més no, des del punt de vista de fer-ne un comentari.

És bo que algú hagi tingut l'encert de pensar-hi; això voldrà dir que alguns d'aquells que ens visiten sabran que hi ha una colla de gent —gairebé 6 milions— que viuen en un lloc determinat (allà on aquells passen les vacances), que parlen una llengua determinada, encara que no sempre (aquella que molts d'aquells diuen «no comprendre»), que tenen una història determinada que moltes vegades ni ells mateixos coneixen (i aquells altres, per descomptat, tampoc), que mantenen vives unes tradicions, cada vegada més superficialment, això és cert, (i que aquells tot just de Déu arriben a entreveure). I això, dèiem, si s'aconsegueix, serà molt bo. Com a mínim ha estat una bona pensada; han estat originals.

De tota manera, hi ha un perill: el de caure en el folclorisme i la carrincloneria del porró, la barretina, el pa de pagès amb tomata i les espadnyes de vetes; això si no acaben la gresca «malballant» una sardana.

A veure com resulta.

SER BOTIGUER O TENIR BOTIGA

Durant la recentment passada campanya electoral se'n van sentir de tots colors. Però n'hi va haver una d'encertadíssima, no és broma. Un senyor de fora, relacionat amb el món del comerç, quan parlava de la qüestió dels botiguers i de tot allò que preocupa a aquells qui regenten una botiga, va deixar anar la frase amb què hem començat aquest apartat. Aquell senyor va dir més o menys amb aquestes paraules: «Oh, senyors! És que és molt diferent SER BOTIGUER o TENIR UNA BOTIGA». I aquell senyor tenia més raó que un sant. Ja veureu, penseu-hi. I de passada torneu a llegir l'editorial del mes passat.

BUSTIA

Els articles publicats a L'Escalenc expressen solament l'opinió de
llurs autors

Srs. del Consell de Direcció:

L'altra dia un amic comerciant de l'Escala em comentava:

«Resulta que cada matí al obrir la botiga em trobo un parell de cotxes davant les portes que ens tapen tota l'entrada. Però el que més ràbia fa és que són els cotxes d'uns botiguers de més amunt, que me'ls deixen davant de casa mentres que ells s'han col.locat uns panells i mostraris davant la seva porta evitant que ningú no els aparqui. També s'ha de dir que aquests botiguers són d'aquí, viuen a uns tres-cents metres de la seva botiga i tenen el cotxe aparcad des de les vuit del matí fins qui sap l'hora del vespre. També són dels que més cridaven quan els altres comerciants col.locavem testos amb plantes per tenir dret a la comoditat per entrar i sortir de la botiga. Vull dir que els que més criden, sovint ho fan solament per egoïsme per a ells sense procurar un benestar per a tots. Són gent insolidària i no comprenc com se'ls hi fa tant de cas quan protesten, sense donar-se compte de que només ho fan per propi benefici. Ja seria hora que es fessin les normes per al benefici de tots i no es fes cas dels que protesten quan els molesten a ells i callen quan són ells els qui abusen dels altres».

No els sembla que té tota la raó?

X.X.

El Consell de Redacció es reserva el dret de resumir, ajornar o suprimir de manera parcial o total, qualsevol mena de col·laboració rebuda.

LA LLEI DEL «CAMPI QUI PUGUI»

—Avui arribes tard, noi.

—Tinc prou sort d'arribar, vatúia l'olla! Es que se'n fa un gra massa, home, que no hi ha dret. Els dones la mà i es prenen braç, espatlla i clatell, si poden! I a més, has de callar i aguantar com un pallús!...

—Frena! Es pot saber què remugues, avui?

—Que no pots passar pels carrers, home! Tothom s'ha acostumat a treure els productes que vol vendre a l'aire lliure i apal vinga a ocupar voreres i carrers sense preocupar-se per la gent que necessita transitar i que té dret a fer-ho amb un mínim de garantia per a la seva integritat. Tres cotxes, tres, i una moto, han estat a punt d'atropellar-me mentre venia cap ací! Ja et juro jo que, si m'arriben a fer mal, poso un plet a l'Ajuntament i als que m'han obligat a passar pel mig del carrer, que surto als diaris!!

—Calma, Baldiri. Abans de tot has de reconèixer que no tothom és així, i no es pot generalitzar. A més a més, tu ja saps que molta gent s'ha de treure en dos mesos el jornal de tot l'any, gairebé, i això és com una cursa contra rellotge. S'ha de tenir paciència, que si no es treu la mercaderia al carrer i te la posen davant dels ulls, no es ven res...

—Al davant dels ulls, dius?. Al mig dels nasos, dels braços, de les cames, t'ho plantifiquen! Mira Quimet, que jo ja ho entenc el que em dius, però es que s'està arribant a uns extrems escandalosos. Jo accepto que s'ocupi part de l'espai del que tinc dret a disfrutar (que per això pago els impostos) per a profit personal dels establiments que tenen quelcom a vendre. Però que no me'l prenguin tot, refot! Que fins aquí podríem arribar! O és que, per la paciència que em demanen que tingui, em tenen algun tipus de consideració a mi? O a tu? És que et fan algun tipus de rebaixa pel fet d'aguantar tots aquests inconvenients? Romanços! Et fan pagar el mateix preu que als turistes, i no et donen ni les gràcies! O no és veritat?

—Sí, home, però, veuràs... tot això ajuda a aixecar el nivell de vida i, en certa manera, tu també te'n beneficies del major benestar econòmic del poble en general. Tens més serveis, i millors, que pots disfrutar-los tot l'any, i hi ha més treball per a tothom. En fi... el que et deia abans: que són dos mesos, home!

—No t'hi esforcis, que fas aigües, Quimet. Els abusos no tenen defensa. Ni per un cantó ni per l'altre. El raonable és: tant per a tu, tant per a mi. I el que s'excedeixi... ja se sap el que li toca. I per a fer-ho complir estan els responsables. El que aquests no poden és fer-se l'orni, els despistats, el fer veure que no se n'assabenten...

—Tu garles molt, però ja em diràs com ho arreglaries.

—És molt senzill...

—Ja! Tot ho trobes senzill, tu!

—Ho és. La gent és qui ho fa difícil, per egoisme per part d'uns i manca de decisió per part d'altres. Mira, tot es tractaria de posar unes normes, o adequar les que hi hagi, en les que es contemplin els interessos de les dues bandes: comerços en general i resta de contribuents per l'altra, procurant que els privilegis d'uns no trepitgin els dels altres, vet-ho aquí! Per exemple: el viantant sempre ha de poder disfrutar d'un espai suficient en les voreres; si aquestes són amples, el comerç podrà utilitzar la resta, i si són estretes podrà ocupar una part ponderada de la calçada, sempre que no interfereixi el trànsit. Tots els casos que presentessin alguna variant s'haurien de contemplar en forma puntual, és clar, i

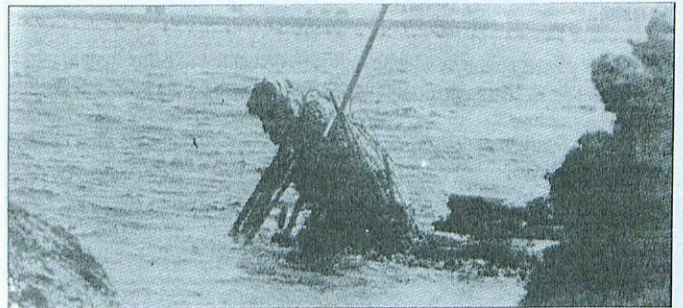
ser sotmesos a la decisió d'una comissió pertinent. I punt i ratlla!
—Tu sí que ho tens aviat aclarit. Això ja s'ha fet, penso, i avui un pam més i demà un altre, ha acabat tot com el rosari de l'aurora, en el desgavell del campí qui pugui que es pot contemplar en aquests moments.

—Per les raons que et deia abans!... i que són molt fàcils de subsanar si es vol! I als «espavilats» de sempre, que es creuen que les normes no van mai per a ells, avisar-los primer i, si no en fan cas... clatellada! Com hi ha món!

—Calma, no t'esveris! Però, si és tan senzill com dius, per què no s'hi fa res de res?

—I jo què sé? Ara sí que m'has fotut...

Xavier

QUÈ SE N'HA FET DE LA ROCA DEL FRARE?

Referent a aquell escull costaner, de forma original, que tanta angoixa despertà a la vila de l'Escala el fatídic dia del seu primer naufragi, hom pregunta: Què se n'ha fet?

Se sap que fou un escull com molts altres, dels quals es diferenciava per la fisonomia, aparentant un frare en oració, pregant constantment. S'era conscient de la seva placidesa i se n'aprecià la vistositat en sobresortir del mar que l'envoltava, fins el dia que fou malmès per la fúria de les aigües que tantes vegades l'havien acariciat. I s'és coneixedor de l'admiració que desvetllà entre els escalencs que coneixeren la seva obediència en respectar les ordres dels homes, en el període comprès entre el 7 de novembre del 1982 (data del seu naufragi) i el 20 d'abril de 1985 (data de la seva col·locació en el lloc d'origen). Però des de la segona caiguda, a causa d'un temporelet, poques hores després de la seva implantació a la base, poc es coneix d'aquell vell escull que havia esdevingut tan important. Ell, que suportà dòcilment un malaveig desacostumat, sacrificant tranquil·litat i solitud, ja no és al seu primitiu lloc, ni resa com abans. Ell, que restà assossegat a la Clota en espera del gran esdeveniment de l'any 1985 («La Diada de l'Escalenc Absent»), ocasió propícia per a restituir-lo a la roca mare, es trobà amb la impossibilitat d'exposar la seva efigie a aquells escalencs que anys enrera deixaren l'Escala, perquè el mar se l'endugué de nou. Ell, que amb el seu poder mític subjuguà inconscientment els escalencs, resta abandonat, sense pena ni glòria, en el fons del mar que li provocà la mort. Ell que fou notícia en diverses ocasions, actualment es reconeix ignorat per uns i oblidat per altres. Què es podria fer per al malaguanyat escull després de tantes adversitats?

Humilment submergida al mar que l'enfonsà, la «Roca del frare» reconeix que la seva avançada edat no li permeté de seguir indefinidament arraulida damunt del pedestal roquer que li proporcionà un esvelt mitjà d'exhibició, per això valora la seva mort, perquè tot i essent una contrarietat és també un mal menor que li proporcionà el repòs etern en el paradís marí, lluny del bullici de les munions i de la voluntat dels homes. Sols deplora, d'ençà del son etern, la manca d'informació arran del seu darrer sinistre.

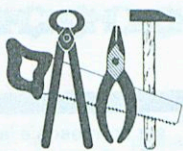
Malgrat tot, el nostre escull roman agraït d'allò que es va fer per a ell i resta satisfet d'ésser perpetuat artísticament per mitjà del pinzell i la ploma i immortalitzat per la sardana que porta el seu nom; però li dol que molts escalencs, a hores d'ara, encara es preguntin: Què se n'ha fet de la «Roca del Frare»?

Es podrà donar una satisfactòria resposta en un futur pròxim?

P. P. P.

FERRETERIA

GUILLOT

PINTURES
I
JARDINERIA

Cl. del Mar, 6 - Tel. (972) 77 04 86 - L'ESCALA

Ramon Ylla i Heras

JARDINER

PROJECTES, MANTENIMENTS I NETEGES
DE JARDINS I TERRASSES

Cl. Muntanya Rodona, 12
Camp dels Pilans
Tel. 77 17 34

Cl. Maranges, 25
L'ESCALA (Girona)
Tel. 77 01 95

Hostal «El Roser»

RESTAURANT
especialitat en peixos
i mariscs

**
HOSTAL MIRYAM   HOSTAL REINA

Complete bathroom / Baño completo
Salle de bains complete / Mit Baderaum
Calefacció central / Aire acondicionat
Parking particular / Obert tot l'any

Darrera l'Església, 9   L'ESCALA
Tels. (972) 770219 / 770977   (Girona)

ESTUDI I SERVEI
ASSESSORIA EMPRESARIAL

- AREA LABORAL I SOCIAL
- ASPECTES FISCALS DE L'EMPRESA
- ASSESSORAMENT JURÍDIC-EMPRESARIAL
- COMPTABILITATS
- GESTIONS DE TOTA MENA
- ASSEGURANCES

JAUME BATLLE PAGÈS
Agent Col·legiat d'Assegurances

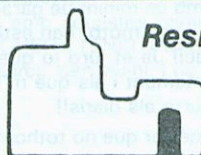
Tel. 77 10 23
L'ESCALA

RAFAEL MORENO I GARCIA

CONSTRUCTOR D'OBRES
Venda de parcel·les «Jardines del pedró»

Tel. 77 08 71   Port d'en Perris   L'ESCALA

Residencial «FLORA PARK»
(PUIG PEDRÓ)

Construcció de vivendes amb jardí i piscina
comunitàries, a partir de:

6.000.000' —

condicions de pagament a convenir.
RAFAEL MORENO I GARCIA

Tel. 77 08 71   Port d'en Perris   L'ESCALA

G FINQUES GUANTER

ASSEGURANCES EN GENERAL
GARANTIA D'EFICÀCIA I SERIETAT

Avgda. Ave Maria, 7 - Tel. 77 02 72 - L'ESCALA

**AGRUPACIÓ FLEQUERA
EMPORDANESA S.A.**

Carretera de Viladamat a Palafrugell s/n

Telèfon: 77 00 81 — L'ESCALA

MARIA BUIXEDA BURGAS

Vímet

Cl. Empúries, 19
Cl. Calvari, 20
Tel. (972) 77 01 85 - L'ESCALA

- MOBLES
- ARTICLES BAMBÚ
- DECORACIÓ
- CISTELLERIA
- REGALS
- BOSSES

AIRSA

AÏLLAMENTS, IMPERMEABILITZACIONS
I REVESTIMENTS, S.A.

danosa

Passeig Sant Joan Bosco, 47 - Tel. 20 10 62
PONT MAJOR - GIRONA

1969. EL MEU CARRER. EL MIGDIA

El sol penjat al mig del cel il·luminava la plaça dels Estudis i com a gran Mestre que és dels colors i la llum, creava una instàntania i irrepitible paleta de tons que s'escampava per tot arreu, remarcant amb negra ombra la silueta de la canalla que com ramat sense pastor s'esmunyia pels diferents carrers, cap al Passeig o al Pedrò. Al cap d'una mica, del xivarri dels primers instants només en restava la remor d'uns quants que anaven baixant l'Ave Maria tot jugant a boles, o el tabalot que collia la cartera que li havia caigut amb gran escampall de fulls i llapis, o dels que tot xerrant anàvem caminant cap a la taula casolana on hi havia amanit el dinar, reconfortats per aquell sol que a l'hivern era la millor estufa i feia que ens traguéssim la bufanda de la que més d'una mare patidora ens havia proveït.

En arribar al carrer de casa, el mateix que el bestiar, alleugeríem el pas. Tot baixant el carrer Puig Sureda anàvem fent rajar els sifons que descansaven dins les caixes de fusta amb les típiques lletres vermelles C. C. C., que en Ratxalet anava repartint de casa en casa amb el ruc i el carro. Més d'una mestressa sortia a la porta cridant allò de: «ja us fotrè ja!», i entraven a casa com una exhilació, amb la malfança de la mare que per tota salutació ens enguava «quina n'heu fet?», nosaltres contestàvem amb un, «què hi ha per dinar?», i així s'establí un diàleg de sords, ja clàssic, on els petits protestàvem pel menjar que hi havia i les mares es desesperaven per la poca imaginació gastronòmica dels seus fills i que s'acabava amb l'acostumada frase de: «Tinguéssiu la fam de la Meda!!!».

L'arribada del Carboner que portava carbó per la cuina i carbonilla pel braser que sota la taula entebia l'ambient trencà la conversa, moment que vàrem aprofitar per sortir al carrer, que de dalt a baix era com un rosari de grups de persones assegudes amb estris de tot tipus, cadires d'apedaçar, caixes de peix, galledes, pedres... Compartíem garotes, pa, vi i la conversa que crea la convivència. Els grans ens iniciaven en l'art de menjar garotes i a fe que ho fèiem bé. No deixa de ser una cerimònia obrir les garotes fent-les saltar rodant amb la mà esquerra mentre amb el ganivet a la dreta es va picant tot seguint el compàs del salt, una vegada oberta s'escudella amb un mos de pa. El soroll del ganivet petant sobre les garotes, els xerrics del porró de vi i el parloiteig omplien el carrer de l'animació de l'àpat en comú.

El crit de la mare emplaçant-nos a taula tot demanant que abans anéssim a la bomba del cantó del carrer Port d'en Perris, ens va fer anar a casa per agafar una galleda i una ampolla. Sortíem corrent perseguint els gats que compartien entre ells les sobralles dels menjars que tothom els hi posava. A manca de productes de la Bayer, els gats eren els encarregats de foragitar l'allau de ratolins dels rebosts, patis i magatzems de xarxa. Nosaltres deixàvem anar els nostres ancestrals instints caçadors corrent darrera els gats sense cap mena d'èxit, ja que sempre acabaven entrant per la gatera de les velles portes dels patis que mig obertes mig tancades ens impedièren continuar la persecució. Un cop a la Font ens gronxàvem de la palanca, amunt i avall i l'aigua anava rajant, era el nostre trapezi. Més endavant varen canviar la palanca per una roda, sort que paral·lelament ens varen arribar els primers trapezids de la Torras i el Cola-Cao. Havien tallat l'aigua a causa d'unes obres, en Nieto el dia abans ja havia fet la crida.

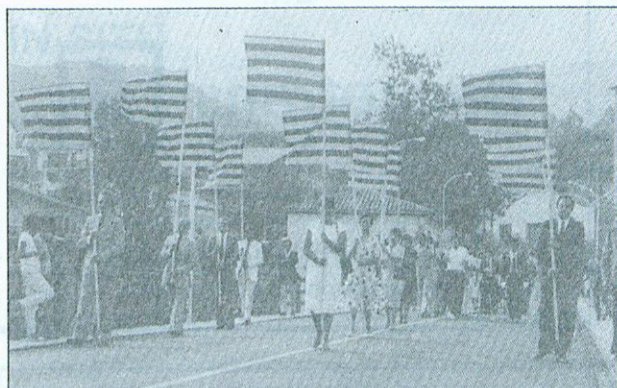
En Nieto fent crida era un professional a part que el físic l'acompanyés. Més aviat alt, quadrat, amb el seu perfil adust quasi bé seriós, amb la gorra d'agutzil, es posava al mig dels quatre cantons, no li feien nosa els cotxes, en veure'l tothom callava i se situava per escoltar-lo; quan li semblava que ja es podia començar es posava la corneta a la boca i tot aixecant el cap, enviant les notes el més lluny i enlaire possible, engegava un taaaat, tarí, tararí, i tot seguit una vegada havien sortit les mestresses a la porta o a la finestra enmig de geranis, deixava anar allò de «se hace saber...»; bé eren altres temps.

El dinar passava entre comentaris i xafarderies del poble tot amanit per les veus dels locutors del «parte» de dos quarts de

tres, amb un de tants canvis de ministres d'en Franco, de les primeres vagues i de la devaluació de la pesseta, cada dos per tres.

Havia passat l'estona, el sol baix de l'hivern s'escolava per la finestra del menjador i penetrava fins el pedrís de la cuina on les gotes d'aigua brillaven entre el desordre de plats i estris de cuina, i a mi m'agafava com una mandra especial, indescriptible, amb l'estómac plè, la ràdio anant parlant «desde Londres Mariano Gonzalez Aboín», el sol tocant-me el clatell, el silenci del carrer i el temps just d'anar corrent a l'escola, més m'hauria agradat adormir-me per despertar a les sis, a la sortida.

Benjami Bofarull

GUIFRÉ EL PELÓS I SANT JOAN DE LES ABADESSES

Neus Ximinis

Sant Joan de les Abadeses, un poblet simpàtic, enjoiat pel Ter que el travessa i per un Monestir ja mil·lenari, conserva aquella càndida puresa d'un poble no malmès encara pel turisme.

Cal remarcar, car és un poble gironí, que en la dècada dels 80 ha celebrat dues festes molt importants, que als catalans ens cal conèixer. L'1 d'agost de 1982, el poble entusiasmat i fidel a les seves tradicions i arrels fruïa contemplant el trasllat de les despulles de Guifré el Pelós i enguany el 24 de juny, celebrava l'onzè centenari de la consagració del Monestir.

Les dues festes foren celebrades de la manera com se celebren les festes populars i patriòtiques de la gent de Sant Joan, que enmig de muntanyes, viu la història del poble i l'alegria de sentir-se santjoanins. Dos fets significatius: el poble hi era tot en pes. El poble sabia el que celebrava, no era un espectador, un públic, n'era l'actor, conscient, silenciós, ànima i cor estaven allí. Les despulles, que romanien en un racó fresc del Monestir de Ripoll, tornaven, per tres dies, a la Vall de Sant Joan, els mateixos llocs que essent terres desertes, repoblà i als quals donà vida i vigoria. Cal recordar que Guifré fou en gran part el repoblador de la Catalunya Vella.

Potser les nostres classes de cultura catalana, tingueren anys enrera una gran llacuna. Li dedicaren, en els llibres de text, dues ratlles. Qui identificaria l'anomenat en la història "Wifredo el Velloso" amb Guifré el Pelós repoblador com ja hem dit de bona part de la Catalunya Vella, i fundador de Monestirs com els de Ripoll i Sant Joan, fets que tingueren lloc entre els anys 880-885! Ell, Guifré, posà els fonaments de la nostra nacionalitat catalana. Consta en els documents del 24 de juny de l'any 887 que els comtes Guifré i Guinedilda, la seva muller, donaren a Sant Joan el territori que envoltava el Monestir, territori que més tard el comte amplià amb noves donacions: el castell de Montgrony; la vil·la Sagnari, prop de la Corba, part de la vil·la d'Estamariu a la vora de Ripoll; vinyes a Fullà del Conflent i terres patrimonials de la comtessa Guinadilda a Cabanes de l'Empordà.

És bonica la història dels avantpassats però és bonica-la història quan com Sant Joan va refent-la, i li dona continuïtat.

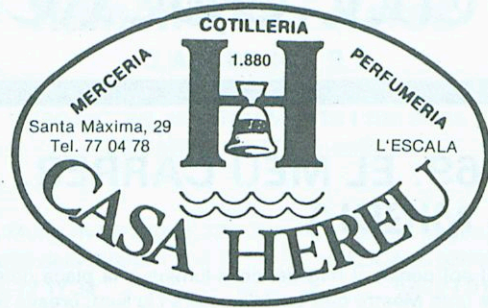
(Continuarà)

ANXOVES DE L'ESCALA®

Magdalena Sureda

Tel. 77 0146

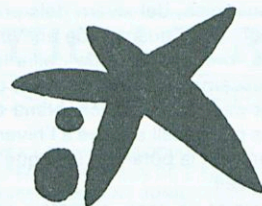
Santa Màxima, 29
Tel. 77 04 78

Bancotrans
Banc Comercial Transatlàntic

L'ESCALA

CASA CENTRAL BARCELONA
més de 90 oficines a Espanya.

CAIXA DE PENSIONS

"la Caixa"

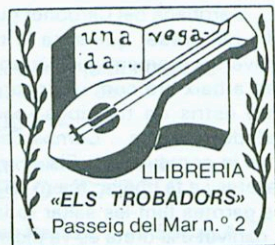
**CAIXA DE
GIRONA**

CAIXA D'ESTALVIS PROVINCIAL DE GIRONA

Plaça Víctor Català, 9 - L'ESCALA

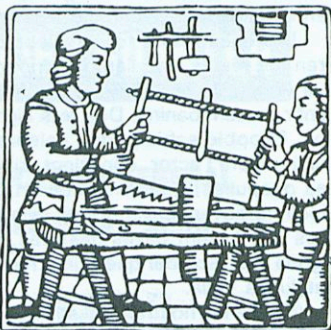

LLIBRERIA
«ELS TROBADORS»
Passeig del Mar n.º 2

LLIBRERIA
«ELS TROBADORS»
Passeig del Mar n.º 2

**Mobles
Sancho**

Ctra. Palafrugell, s/n.
(DAVANT GASOLINERA)
Teléfon 972 / 77 04 85
17130 L'ESCALA

Lindan

ELECTRODOMESTICS

SERVEI T.V. GARANTIT

A. PRADO

Plaça de les Escoles - Tel. 77 04 90 - L'ESCALA

SASTRERIA

Vila-brú

Carrer del Port, 25 - Tel. 77 02 21 - L'ESCALA

CASA FEIXAS

INSTAL·LACIONS ELECTRIQUES, SANITARIES I CALEFECIÓ
FERRETERIA, ELECTRODOMESTICS I ARTICLES PER A REGAL

Plaça Víctor Català, 17 - Tel. 77 01 99 - L'ESCALA

HISTÒRIA DELS COL·LEGIS DE L'ESCALA

(Els anys vint)

«A la vila de l'Escala, a cinc de maig de mil nou-cents vint-i-dos. Convocats prèviament pel Sr. Alcalde Constitucional En Josep Callol i Serrats i sota la seva presidència, amb assistència de l'infrascrit Secretari, compareixeren els Srs. En Màrius Sureda i Carreras, i N'Eugeni Juhé i Bruguera, Consellers designats per aquest Ajuntament, En Rafel Juli i Sureda, Inspector de Sanitat, En Jaume Forn i Ferran, farmacèutic designat també per l'Ajuntament, En Lluís Alsina i Pujol, Mestre de l'Escola Nacional de nens d'aquesta vila, el Rnd. En Carles Costa i Albert, Capellà Rector de la mateixa, En Pere Ferrer i Marqués, i N'Higini Vilabrú i Albert, pares de família nomenats pel M. Il·ltre. Sr. Governador Civil de la província a proposta d'aquesta Alcaldia, i Na Consol Dalfó i Güell, i Na Joaquina Salamí i Pont, mares de família nomenades en la mateixa forma».

Aquesta era la nova Junta local de primer ensenyament que es va constituir en la data esmentada. Aquesta Junta es reuní el dia 18 de juliol del mateix any per a tractar de l'exposició de treballs realitzats pels mestres Sr. Agustí Gratacós i Sr. Alsina, i acordà concedir-los un expressiu vot de gràcies. El 15 de juliol de l'any següent la mateixa Junta es tornà a reunir per a tractar també de les exposicions de treballs realitzats pels mestres Sr. Agustí, Sr. Alsina i Na Francesca Fraga, i «es pren per unanimitat el següent acord: haver vist amb gran gust l'interès que en pro de l'educació i instrucció dels seus alumnes es prenen els referits Srs. Professors, del què és evident demostració la matrícula aconseguida en les seves escoles i l'èxit obtingut en les precitades exposicions de treballs escolars del present curs, en tot el qual aquesta Junta els concedeix el més expressiu vot de gràcies».

Una altra reunió que celebrà la Junta el dia trenta de novembre (any 1923) la presidia l'Alcalde En Josep Masferrer i Pasqués. L'objecte d'aquesta sessió era el de «donar compte a la Junta de la Circular dictada per la Inspecció de primer ensenyament d'aquesta província, de núm. 5.851, inclosa en el Butlletí Oficial d'aquesta província corresponent al dia vint-i-quatre del mateix mes, donant-se acte seguit per l'infrascrit Secretari i d'ordre del Sr. President, lectura de la referida circular. Assabentada minuciosament i detingudament d'ella la Junta, acorda donar-li el degut compliment, i en conseqüència i de conformitat amb el que disposa la regla 23 de les que es troben contingudes en la mateixa, que dintre de l'última quinzena del proper mes de desembre es publiqui la llista dels nens d'aquest Municipi que estiguin compresos en l'edat de sis a catorze anys, que en els anys successius haurà d'ésser durant l'última quinzena del mes de setembre. Seguidament s'acorda que pels Srs. Alcalde i Rnd. Capellà Rector i Secretari d'aquesta Junta es faci una visita d'inspecció a les Escoles Nacionals d'aquesta vila, donant-se del seu resultat compte a aquesta Junta en la propera reunió que celebri i començant per les de nens».

El 20 de desembre es va tornar a reunir la Junta «per a celebrar la sessió mensual ordinària prevista per la circular de la Inspecció provincial de primer ensenyament del mes de novembre». En l'acta d'aquesta reunió s'explica que s'havien fet les llistes dels nens i nenes compresos en l'edat de 6 a 14 anys, havent quedat anunciades al públic «en la façana de les Cases Consistorials el dia quinze d'aquest mes». També es diu que la comissió nomenada a l'efecte en la passada sessió ha fet la visita acordada en aquella, «a les escoles nacionals de nens d'aquesta vila» i que els professors treballen bé i amb bon profit «segons es desprèn pels resultats obtinguts, de la qual cosa es dóna per assabentada amb satisfacció la Junta». El secretari d'aquesta Junta era també En Pere Sureda.

(Continuarà) **Joan Morera i Desel**

IN SITU

Una notícia publicada per l'"HORA NOVA" núm. 519 em va fer guimbar com si insospitadament hagués trepitjat una malvada estella de vidre: uns 50 veïns d'Empúria-brava, arborant pancartes, barraren una carretera obstruint la circulació automòbil de Roses a Castelló. El motiu de la queixa no és l'esquer que ha encès la meua indignació i tal vegada els protestataris tenien raó. Però allò que m'ha fet esbalair és el fet de saber que quasi tots els manifestants eren de nacionalitat estrangera; (importa poc, aquí, quina). Tot i controlar la zona, la Guàrdia Civil tenia ordre de no desallotjar-los; al contrari, la circulació va ser desviada per camins forestals.

Ostres! Jo considero que, inclús amb bon fonament, els estrangers no haurien d'emprar cap mitjà coercitiu per a reivindicar solucions a llurs problemes de fora de casa seva. Estem en democràcia i existeixen prou recursos legals i desapassionats per a reclamar; no tenen dret d'abusar de la liberalitat que se'ls atorga. Què s'han cregut?

Llur descaradura em dona ganes d'anar a casa seva, a instal·lar-me confortablement enmig de la principal pista d'un aeroport, protegit per un immens cartell obstaculitzant tot envoltat i tot aterratge i en el que exigiria impetuositat que se m'instal·lés allà mateix un fanal elèctric perquè se'm veïés bé.

Estic segur del resultat: de llum, ni parlar-ne; i, o se'm conduiria a la frontera *manu militari*, o se m'internaria en un manicomí.

I m'ho mereixeria. I ara!

SADERRA

ELS PETITS, NI PESCATS, NI MENJATS

Sota aquest slogan, la Direcció General de Pesca Marítima de la Generalitat ha endegat una campanya de sensibilització al pescador i al propi consumidor, per tal que no es pesquin ni es consumeixin els peixos petits, no madurs, pràctica i costum que es detecta en algunes zones de la costa. Un costum que hem vist que ve de forces anys i on és clar que, si això es fa és perquè aquest petit peix, immadur que, per norma general són aquells que no han fet la primera desovada, té una molt fàcil venda, tant a les llotges com a les peixateries. La seva captura és prohibida per la normativa i es prendran mesures per al seu estricte compliment.

A tal efecte -ens manifesta Edelmil Salich, Director General de Pesca- s'ha efectuat una sèrie de reunions entre tots els patrons majors de les confrades de pescadors, representants de comerç i de l'Armada, per controlar les captures i els mercats. Mentre la Direcció General de Pesca i l'Armada, coordinadament, faran la inspecció al mar i a les llotges, la Direcció General de Consum de la Conselleria de Comerç serà l'encarregada de vigilar els mercats centrals. Salich ens manifesta que aquesta pràctica va en contra del propi pescador que la realitza i que, si bé fa uns diners de forma immediata, si es deixés créixer adequadament el peix, no solament n'hi hauria més, sinó que serien d'una talla més grossa i encara se li pagaria més. És qüestió d'establir un equilibri. Un gran nombre de pescadors sap que té molts sistemes provats i que sense capturar el PETIT peix, pot guanyar-se adequadament la vida.

La campanya que es va presentar al Saló Nàutic de Barcelona serà permanent. **M.**

RENAULT

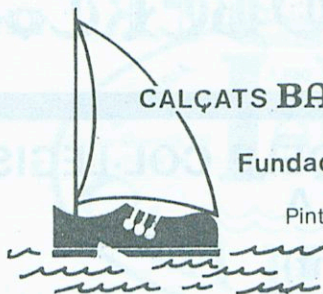
GARATGE FUMADÓ

C/ Ave Maria, s/n.
Tel. (972) 77 04 81
17130 L'ESCALA (Girona)

CALÇATS BALLESTA

Fundada l'any 1920

Pintor Joan Massanet, 10
Tel. (972) 77 02 53
17130 L'ESCALA
(Costa Brava - Girona)

MAGATZEMS **TITUS** S. A.

CONGELATS — CONCESSIONARI

GELATS

Ctra. Viladamat a Palafrugell, km 7
Tels. (972) 77 04 04 - 508 - 584

L'ESCALA
(Girona)

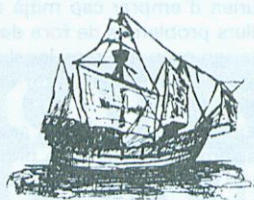
JOIERIA - RELLOTGERIA

J. Molinas

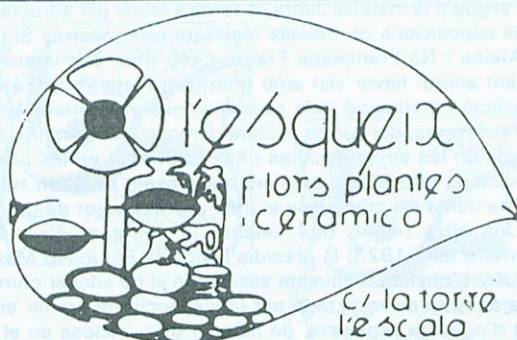
REPARACIONS

COPES I TROFEUS ESPORTIUS

C/ Joan Massanet, 26 - Tel. 77 05 48 - L'ESCALA

Caravel·la

l'esqueix
f lora plantig
ceramico

C/ la Torre
l'Escala

ROSA MARIA BALLESTA

CENTRE D'ESPECÍFICS

FARMÀCIA

FÓRMULES MAGISTRALS

Pintor Joan Massanet, 4 - Tel. 77 15 75 - L'ESCALA

Tel. (972) 77 03 95 - COSTA BRAVA - GIRONA

HOTEL RESTAURANT

NIEVES MAR

(ANTIGA CASA NIEVES)

Tels. 77 03 00 — 77 03 04 · Passeig Marítim · L'ESCALA
(Costa Brava)

JOPA

nàutica

Closa del Llop, s/n.
Tel. (972) 77 07 55
L'ESCALA (Girona)

EMBARCACIONS · MOTORS · ACCESSORIS

EVINRUDE

EL COMPORTAMENT ELECTORAL DE L'ESCALA (II)

En les eleccions generals es dona una alternativa de guanyadors: el 77 i el 86 guanya Convergència i Unió, i el 79 i el 82 el PSC. Aquí es produeix un comportament diferenciat respecte al de Catalunya, que en les eleccions generals en les 4 convocatòries ha guanyat el PSC.

El comportament de les dues formacions és variable: CiU arrenca amb 514 vots l'any 77; té una baixa important l'any 79, 331 vots; i augmenta progressivament de vots en les dues últimes eleccions, 751 i 920.

El PSC en canvi arrenca més baix: 488 vots; i augmenta en les dues eleccions posteriors, 644 i 830; baixant en l'última, 784.

En les generals es poden fer algunes observacions interessants més.

La UCD, el PSUC, i AP, tenen a l'Escala la mateixa trajectòria que han tingut a nivell estatal i de Catalunya.

UCD arrenca amb 367 vots el 77, i passa a 560 vots el 79, en el moment que aquest partit apareix com el que ha portat a terme la reforma política i la Constitució. El moment dolç de l'UCD, coincideix amb el moment més baix de Convergència, l'única vegada que Convergència queda en tercer lloc.

Els vots perduts per UCD sembla que queden repartits entre AP i CiU en les altres eleccions. AP passa de 35 vots al 79, a 202 el 82, i 320 el 86. Mai, però, arriba als nivells que tenia UCD. El 82 l'increment de Convergència i l'increment d'AP és quasi igual a la pèrdua de vots d'UCD.

El PSUC passa de tenir uns resultats acceptables l'any 77, 230 vots, el 14%; a ser un partit marginal dins la preferència dels escalencs: 56 vots l'any 82, i 59 el 86.

En les 4 eleccions generals es nota que el vot d'esquerra es concentra al PSC, a mesura que el PSUC perd incidència, mentre que el de centre-dreta es reparteix entre un partit nacionalista i un d'estatal, primer UCD i després AP.

A les eleccions autonòmiques, en canvi, el vot de centre-dreta es concentra a l'opció nacionalista, ja que AP només obté 94 a les últimes eleccions autonòmiques. En aquestes eleccions baixa també el vot d'esquerra, el qual es pot repartir entre l'abstenció i Convergència i Unió.

Per últim anem a analitzar l'evolució dels tres partits presents a tots els tipus d'eleccions, PSC, Convergència i Unió, i Esquerra Republicana.

PSC	
Generals 86	784
Autonòmiques 84	512
Parl. Europeu 87	984
Municipals 87	1.253

El PSC, s'emporta els pitjors resultats a les autonòmiques i els millors a les municipals. L'agrupació local del PSC arrossega una colla de vots que no es conserven quan entra en joc la imatge del partit a nivell estatal o autonòmic i també al parlament europeu.

CiU	
Generals	920
Autonòmiques 84	1.325
Parl. Europeu 87	753
Municipals 87	510

El comportament de CiU és a la inversa del PSC. Els pitjors resultats els obté en les municipals i els millors en les eleccions autonòmiques. Si bé les diferències són importants en unes o altres eleccions, la coalició recull un nivell de vots que la seva agrupació local no pot conservar en les eleccions municipals.

Sembla que Convergència i Unió és preferit en les eleccions que per la seva definició de coalició nacionalista dona la impressió que siguin les "seves": les autonòmiques, i en les altres no se la valora tant. En canvi en el cas del PSC no és considerat "fiable" en les eleccions autonòmiques, augmenta la confiança electoral en les generals, per la seva imatge de partit estatal, i l'augmenta encara més en les municipals, segurament per altres motivacions que en les estatals.

El sostre respectiu el té CiU en les autonòmiques del 84, amb el 61% dels vots i el PSC en les municipals amb el 52%.

Dintre d'uns resultats més modestos, Esquerra Republicana té millors resultats en les eleccions municipals, baixa en les autonòmiques i baixa encara més en les generals. Sembla que com més gran és l'àmbit, pitjor li va a aquest partit.

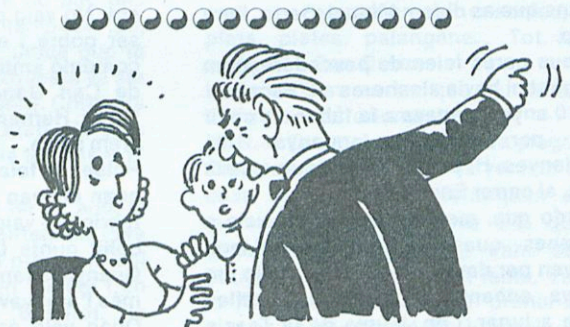
ERC	
Generals 86	89
Autonòmiques 84	133
Municipals 87	248

Aquestes són algunes de les conclusions que es poden extreure de les dades electorals:

- Canvis importants en la direcció del vot en les eleccions municipals, però progressiva implantació del PSC.
- Hegemonia de Convergència i Unió en les eleccions autonòmiques.
- Alternància de guanyadors entre CiU i el PSC en les generals.

Aquestes dades ens haurien de portar a analitzar les motivacions profundes del votant i les diferències segons la classe social, la qual cosa vol altres estudis que la simple lectura d'uns resultats.

Pere Guanter

ABSÈNCIA

L'Escala, 26 de juliol

Estimat Enric:

Em va dir en Carles que aquest estiu no vindries a l'Escala de vacances. En principi, em va estranyar molt aquesta absència. Després, un cop ens vam trobar els de la colla i m'ho van explicar, ho vaig comprendre. Ho vaig comprendre sí, però també em vaig irritar molt.

L'hivern deu haver estat molt dur per a tu. M'han dit que la Rosa et va deixar, perquè quan vàreu començar a parlar del casament, tu li vares posar com a condició que el teu germà, en Jordi, hauria de viure amb vosaltres un cop no hi fossin els teus pares. La Rosa no ho acceptà. Era «massa» per a ella.

També em van dir, que a part de tu i els teus pares, el teu germà només pot sortir de passeig amb amistats llogades amb diners. És molt trist a divuit anys rebre el rebuig d'amics i amigues de la nostra «amorosa» generació.

La Nuri m'ha explicat també, que un dia que vareu anar tu, ella, la Rosa i en Jordi a prendre unes copes a un bar d'aquests de moda de Barcelona, quan començava a arribar l'hora punta i el local s'anava omplint, us va venir el cambrer, i molt educadament (això sí!), us va dir que caldria que marxéssiu, ja que «molestàveu» els altres clients.

És depriment tot això, Enric! És que encara no m'ho crec! Entenc la teva fugida, ja que també hi ha alguna cosa dintre meu que cou i em fa mal, en veure els límits als quals pot arribar el cor humà.

És molt greu que la conducta social d'unes persones provoqui el dolor en unes altres per un fet tan senzill com estimar. Estimar aquells que més necessitat tenen de bondat i amor. Perquè en Jordi, als seus divuit anys, esquizofrènic i deficient mental, té tant dret com els altres a ser estimat.

Adéu Enric, sàpigues que la colla dels estius a l'Escala t'enyorem molt. Escriu-nos, ens hem de tornar a veure aviat. Records als teus pares i al teu germà. I tu rep una forta abraçada.

Lídia
Pere Juhé

conversa amb.....

La Maria Nicolau és una dona escalenca que sovint es pot trobar a les sardanes i al ball. Sempre li ha agradat ballar, diu que el cor se n'hi en va quan sent la música.

L'Escalenc.— Sou escalenca, Maria?

Maria Nicolau.— Sí, vaig néixer l'any 1.910. Els meus pares eren de L'Escala. Es deien Pilar Vicens i Juli (era germana de l'Avi Xaxu) i Albert Nicolau i Bonaventura. Jo, sóc la gran de cinc germans que es diuen: Miquel, Berto, Pere i Josep.

Els meus pares feien de pescadors, com tanta gent hi havia aleshores a L'Escala.

Jo, a 10 anys, ja anava a la fàbrica a collir punts per poder-me guanyar les espadenyas. Hi anava a Can Jaume de la Tassis, al carrer Enric Serra.

I recordo que, mentres treballava, veia a les nenes quan sortien del col·legi, passaven per davant de la fàbrica, i jo em quedava encantada, mirant com elles anaven a jugar, i en Jaume de la Tassis em deia: «Maria, ves a jugar un xic, filla».

L'Esc.— Fins quan vau anar a l'escola?

M. N.— Vaig anar a l'escola fins als 10 anys. El col·legi era als baixos de Can Solà. Les mestres es deien D.ª Paquita i D.ª Marianita, aquestes senyoretetes em van ensenyar de fer ganxet i tot el que sé ho vaig aprendre allà.

Quan vaig haver de fer la comunió havia d'anar a doctrina, i vaig plegar de la fàbrica i vaig tornar a l'escola. A doctrina hi anàvem cada dia a les onze.

A mí m'agradava molt d'anar endavant. La mare em deia: «Mira, si no pots pas anar endavant, com la que sàpiga més, no combregaràs». I a mí em feia molta il·lusió combregar. Estudiava molt, per poder ser de les primeres. Donaven sobresalient, notable i aprovat. Jo vaig tenir sobresa-

lient com la primera que hi hagi. Vam anar per aquest ordre: la Marina Murillo, la Magdalena de Cal Gall, la Nita Ros, la Maria d'en Martí Solés, i a cinquè lloc vaig anar-hi jo. Després la Miquela d'en Bordes, i fins a ella vam tenir sobresalient. No vaig pas ésser pobre i burra, vaig ser pobre i esquerpa. També van fer la comunió amb nosaltres la Caterina Solés, de Can Gandalla, la Lola Fiqueres, la Maria Hernández, i d'altres. Entre totes erem setze.

Potser no feia un any que anava al col·legi quan em van venir a buscar per anar a la fàbrica, i vaig tornar-hi. Però en lloc de collir punts feia els acabats de ganxet. Guanyava tan per peça, això feia que com més t'afanyaves més guanyaves.

Quan vaig ésser més gran, com que el ganxet guanyava poc, vaig posar-me a fer anar una màquina. Però la primera vegada que vaig fer-la anar va ser a Can Carles Sureda, allà dalt al carrer Brut. Allí vaig aprendre a teixir. Més tard vaig haver de plegar, perquè vaig estar malalta. No era res, però no em podia cansar. Sense gaires medicaments, no n'hi havia pas, em vaig curar.

A Can Pate (en Pepet Ximinis) em van dir si volia anar a teixir i hi vaig anar. Quan ells van plegar em vaig quedar a casa, però no us penseu pas, ni vuit dies... A Can Lluís Puig em van venir a buscar per fer anar una màquina i vaig quedar-mi fins que em vaig casar.

L'Esc.— Amb qui us vau casar?

M. N.— Em vaig casar amb el Fidel Geli Bretg, el qual vaig conèixer quan feia de

fer a Can Sentena, després va anar a fer de manyà a Can Llonch, que aleshores tenien la botiga a la platja de L'Escala, a on ara venen peix a Cal Barretó. I d'allà el meu home va passar a aprendre de conduir. N'hi va ensenyar el Dr. Rosés. No hi havia pas escolers de xòfers ni res. Te n'havia d'ensenyar una altre persona que en sabés. Després va entrar a treballar a la Sarfa i va treballar-hi 35 anys. Mireu, és vergonyós, tota la vida pagant l'assegurança, tant a la Sarfa com més tard d'autònom, quan tenia taxi i la botiga i cobra 33.000 pessetes al mes, què us sembla?.

L'Esc.— Un cop casada vau continuar treballant?.

M. N.— Quan va néixer el nen gran vaig plegar de treballar. Després vam anar a Palamós, i la guerra ens va agafar allà. A palamós vaig trobar molt bons veïns, i això em va ajudar molt, doncs jo era molt jove, tenia el nen petit i el meu home, degut a la feina que feia, no arribava a casa fins tard.

L'Esc.— Vau participar en alguna activitat del poble?.

M. N.— Erem una colla que ens agradava molt ballar sardanes i mireu, recordo que van fer un concurs de sardanes a Girona, a la plaça de «toros», i d'aquí a L'Escala hi vam anar la Catalina Solés, la Magdalena Teixidor, Jo i l'Enriqueta Bañas, i de nois en Jaume Sastre, l'Eduard Payet, en Jaume Patel i en Lluís Francesc. Allà tothom ballava d'acadèmia, menys nosaltres. Ja sabeu, vosaltres, com es balla a L'Escala. Tothom quedava amb la boca badada i ens van donar el primer premi. Amb els diners que ens van donar vam anar a sopar a l'Hotel Peninsular. La resta de diners ens els vam repartir. Jo havia estrenat un abric, blau elèctric, molt bonic, amb coll i solapa i tenia fred al coll, amb aquests diners em vaig comprar una pell molt maca, ample, marró, filles deia una tropa!.

Jo solia anar molt modada. Tenia la sort que, treballant, guanyava i quan a casa feien diners pescant, la mare em deia: «Mira, aquesta setmana el pare ha guanyat cèntims, queda't els teus diners i compra't un vestit». A ella li agradava

molt que anés ben vestida. Es clar, era l'única noia! Per això vaig anar a l'homenatge que van fer a Víctor Català, perquè a la primavera hi havia hagut peix, i vaig comprar-me un vestit i un abríc d'estiu, que era el que llavors es portava.

L'Esc.— I els diumenges què feieu?

M. N.— Mireu, a les quatre feien cine, fins a quarts de set. Sortint del cine anàvem a sopar i després cap al ball de vetlla. Tocaven tres sardanes i vuit balls, i cap a les nou ja estàvem. Tan el cine com el ball els feien a Pekin. Venien moltes orquestres. Recordo la de Verges, la de L'Escala, els Montgrins... i per les festes anyals venien les més bones.

Per Nadal hi havia ball de Nadal, per Carnaval el de Carnaval. Feien tres parts de ball i quan acabaven treiem tres pams de llengua...

A mi m'agrada sempre molt ballar, encara el cor se me'n va quan sento els músics. En canvi al meu home em penso que en tota la meua vida no l'he vist ballar dues sardanes.

En aquella època, al ball hi anava molta gent. Sortint del ball de tarda, cap a casa, no penseu pas que corríem com ara corren, no. Era molt diferent. I si feien ball de nit ens hi acompanyaven les mares,

mai soles!. Ara, és una mica diferent.

Els dies de cada dia, quan sortíem de treballar, a les set, feiem tres o quatre volts al carrer de les botigues, amunt i a ball, i cap a casa. Sense sortir més fins l'endemà.

L'Esc.— Anaveu a banyar?

M. N.— Sí, i hi anàvem al Riells. Sortíem de treballar ja amb el vestit de bany posat i cap al Riells, un quart o vint minuts banyant-nos i cap a casa a dinar i a treballar altre cop. Tot ho fèiem a peu.

Els diumenges hi anàvem a la tarda, perquè, per exemple jo, els diumenges al matí arreglava la casa, ja que tan la mare com jo, durant la setmana, treballàvem fora de casa. I així, entre les dues, ho anàvem fent tot.

L'Esc.— Expliqueu-nos el que recordeu de l'homenatge a Víctor Català.

M. N.— Mireu, l'homenatge a Víctor Català, va ser aquí a L'Escala, a la plaça de l'Església, davant de l'Ajuntament. Ja se sap, en coses així hi va la «gente bien» del poble. Però calia que hi hagués una parella representant de cada societat cultural o esportiva del poble. El president de Pekin, que era en Pere Pines, el del pòsit... Les noies deien: «Jo no puc pas venir, no tinc equip», «Jo tampoc». Bé, sigui com sigui, van dir: «L'única que té vestit és la Maria Nicolau». Aquesta va ser la raó per la qual jo vaig anar-hi. Contenta com un pèsol, tu diràs!. Quan ets jove t'agrada de presumir, jo devia tenir 16 ó 17 anys.

A la fotografia que ens van fer en aquest homenatge què us dic, hi surten: en Pere Pines, en Nonito (que era el president del pòsit), en Pepet Ballesta, en Miquel i en Lluís Callol, en Miquel Baldiri, la Caterina Sentena, la Francisca de Can Retxelet, la Maria i la Rosa Guillot, la Lola Callol, que era casada amb en Paco Serrats, la Francisca Serrats, la Maria Ballesta, la Pepa Lassús, la Caterina de Can Dario, que és casada amb en Roig, la Maria Condom, de Can Titus, en Fèlix Ballesta, la Marta Vicens, molt petita que ho mira des d'un cantó, la Benita de Can Lau, la Rosita de Ca l'Alsina, el Sr. Rosés, que era un metge que hi havia hagut aquí

a L'Escala, els mestres Srs. Gratacós i Adroer i en Josep Sureda de Ca la Pepita Gamba, en Ramon Tassis, la Càndida de Cal Oriol, la Teresa de Cala Bué, la Marina Murillo, la neboda de Mn. Carles, que es deia Carme, i, naturalment, l'homenatjada Caterina Albert i la seva germana Amèlia, la seva cunyada i una neboda, la Sra. Guillot, i la Sra. Broggi, les sres. Granell, a més d'altres persones el nom de les quals no recordo.

A Víctor Català se li va fer un altre homenatge, quan el Sr. Massanet era alcalde, com ja recordareu. Ella era ja molt gran i al cap de poc va morir.

El seu marit, que fa poca estona que ha arribat, intervé i diu: Víctor Català era molt bona dona, quan jo tenia el taxi l'havia portada a Cinc Claus moltes vegades, a Girona i a molts altres llocs. Quan la portava a Cinc Claus em donava sempre un duro de propina, i llavors el lloguer fins allà, per exemple, calia sis pessetes!.

També recordo les Sres. Alech, que quan ens vam casar ens van reglar tot el parament de la cuina. Me van dir que hi anés amb un cove ben gros, que vaig haver d'anar a buscar a can Barretina, i ens van emplenar de cassoles, pots, plats, plates, palangana... Tot ho van comprar a Can Quirze.

L'Esc.— Com va ser que muntéssiu una botiga d'electrodomèstics?

M. N.— Quan el meu home va plegar de la Sarfa, va posar el taxi i ja veníem alguna cosa de la marca Telefúnquen a casa mateix. En Fidel portava allò que ens encarregaven. Més tard vam obrir la botiga. Vam anar agafant feina. Va sortir la TV., encara guardem el primer aparell que es va muntar aquí a L'Escala, que va ser al Bar el Trevi, que era del Dr. Vilà. Era l'any 61 ó 62.

Més tard vam agafar també la Philips. Així vam començar el negoci.

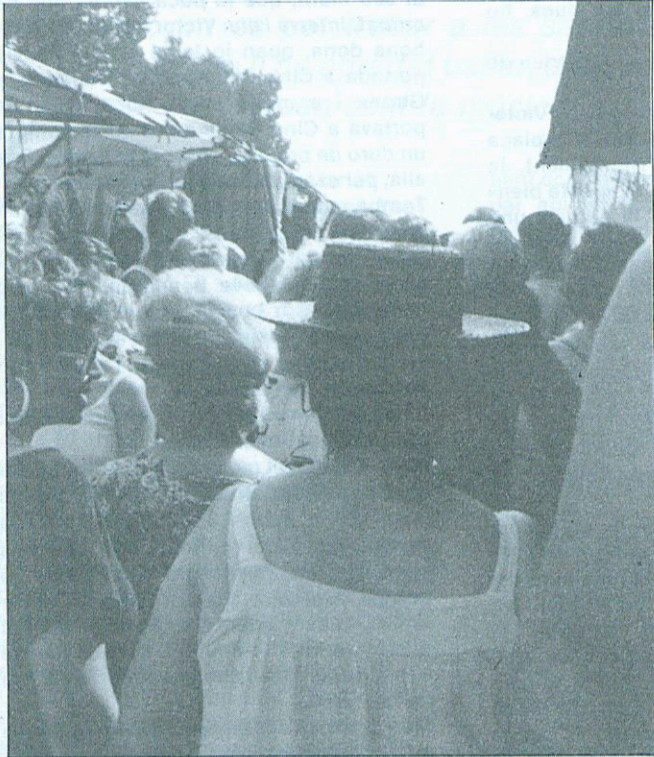
Primer vam tenir, durant l'hivern, la botiga allà on hi ha ara el banc de Bilbao i després la que porta ara el meu fill, al carrer del Port.

RODOMA

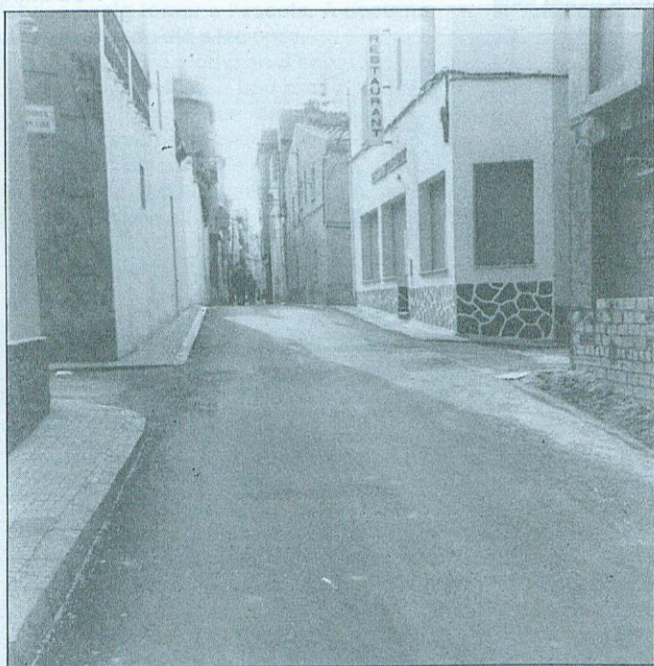

DE MÉS I DE MENYS

Aquesta secció, concebuda com espai d'expressió crítica en el més positiu sentit de l'acceptació, aplega les opinions dels lectors recollides per la Redacció, que les publica com a un aspecte més de servei públic.

El Mercat dels diumenges: un caos indescriptible, una mena de tub empedrat i polsós on el tuf dels pernills es barreja amb la fortor de la suor i el baf dels protectors solars, enmig d'una massa de carn humana que desfila lentament entre ofecs, estosesgades i xerics de gossos trepitjats. Serem "masoques"?— X

Ha passat el que ens temíem: l'empastifada de les voreres en blau i groc, a part d'una despesa inútil en pintures, no ha servit de res. La manca d'explicacions sobre el seu significat, i l'absència absoluta de control respecte la seva utilització, les ha convertit en no res més que una altra mostra de com NO s'han de fer les coses.— M

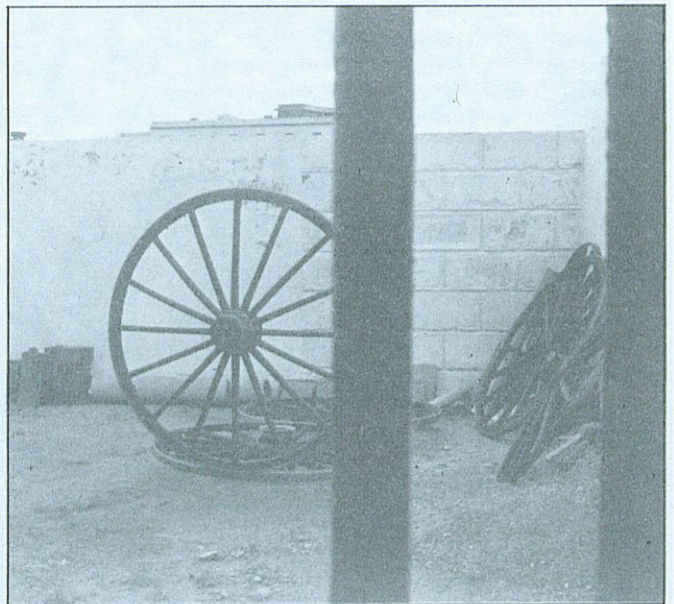
—Constatem amb satisfacció que s'han fet pintar ratlles al sòl de molts carrers i vials encarrilant intel·ligentment la circulació en automòbil. Bona feina! Però, tant de bo que la pintura sigui més inalterable que les precedents!

—Un altre motiu d'aconentament: L'any passat assenyàvem la important pèrdua d'aigua deguda a l'imperfecte sistema de dutxes als Riells. El procediment de les d'aquest any és molt racional i segur que hi haurà menys malversació d'aigua. Recordem que, per moments, la pressió baixava i que, inclús veïns se'n quedaren sense. L'aigua és or!

—Els que solem anar a banyar-nos a la platja dels Riells ho podem afirmar sense embuts: nombrosos són els banyistes que veurien amb plaer la presència d'una o dues plataformes per a capbussar-se instal·lades a uns 50 metres de la platja. Troben que és un esbargiment quasi indispensable. A l'hora en la que les platges rivalitzen cada dia més per a atreure la clientela, les municipalitats el deuen proposar als turistes activitats variades per a infants, per a joves i per a menys joves. S'està acabant allò que les platges serveixen exclusivament per a banyar-se. Una plataforma o dues serien un mínim relativament poc oneros i enormement apreciable.

Aquests ferros sortint de la vorera constitueixen una perillosa trampa per al vianant confiat, que pot ser víctima innocent d'una imperdonable negligència.— M

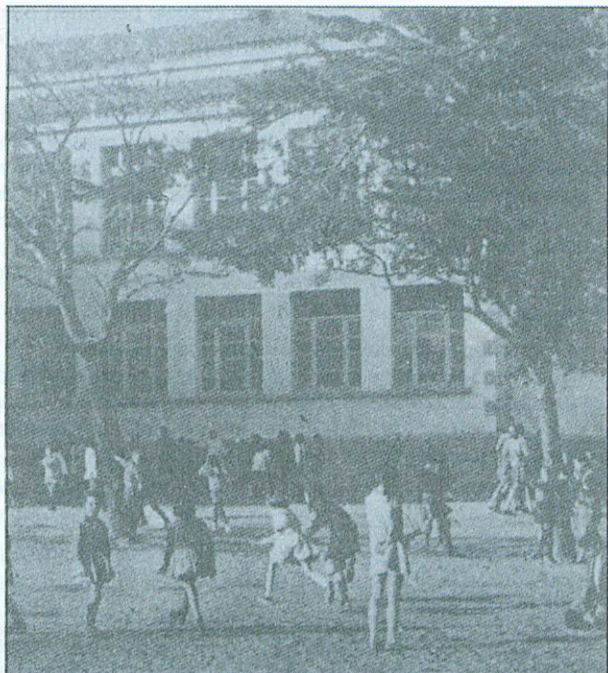

CEMENTIRI NEOCLÀSSIC... O MAGATZEM DE "TRASTOS" VELL?— C

vida escalenca

REFRESQUEM LA MEMÒRIA

RICARD GUANTER

RECORDS DEL MEU COL·LEGI (i II)

Recordo, com si fos ara, aquella tauleta situada al fons del passadís del Col·legi amb ciris encesos, plena de flors i amb un quadre de la Verge. Era «l'altar» del mes de Maria. Les flors estaven assegurades. Les mares dels més petits es preocupaven bé prou que durant tot el mes de maig no en faltessin.

Recordo el content que jo estava quan enfilava el carrer Nou, avui Germans Masferrer, amb un gran ram de flors a les mans que m'havia fet la tia Dolores —amb qui jo convivia juntament amb l'oncle Jaumet i en Pepitu— amb roses, clavells i lliris de Sant Josep, del seu hort del camí del cementiri.

Després, girava a la dreta i el carrer del Progrés, avui Avinguda Ave Maria, em portava fins a la mateixa escola, sota l'agradable ombra de les acàcies que trobàvem pel camí. Pols, pedres, parets velles, eres, carros que pujaven i baixaven.

En arribar al carrer del Progrés, la colla s'havia engruixit amb els nens que venien dels carrers del barri del Passeig.

Recordo molt a n'en Miquel Moriscot i a n'en Francesc Bigarós, els quals ja deuriem fer l'últim any d'escola, perquè a mi en semblaven uns homenassos, tot i que no passaven dels catorze anys.

Eren aquelles baixades pel carrer del Progrés, acabada l'escola, que fèiem sense presses, amb molta «catxassa», motivada també per la calor dels mesos de maig i juny. Encara sort que les branques de les acàcies ens donaven ombra i l'ocasió de poder menjar la seva flor blanca i pastosa.

Tothom parlava i deia la seva. Els petits solíem escoltar de reüll els més grandets. Va ser, precisament, en una d'aquestes ocasions que vaig saber que els nens no venien de París. Permeteu-me, però, que no expliqui la picaresca i el vocabulari que empraven per donar la seva dissertació sobre el tema.

Els nens de la meva edat visquérem, encara que amb poca estabilitat i força abstenió, l'escola de la guerra i de la postguerra. Foren anys difícils, de molt de neguit i sofriment moral per part de pares i mestres. Nosaltres, n'estàvem al marge. La manca de sanitat, higiene i de salut es deixava sentir dintre l'escola. Sobre aquest particular recordo la imatge —cada dia se'm torna més difusa— d'unes senyorettes que, a l'hora de la classe, ens repassaven el cap per veure si hi teníem «habitants», cosa que

succeïa molt sovint. Al mateix temps, s'entretenien a veure quin nen —una mania com una altra— tenia la coroneta més ben feta. Sembla ésser que la perfecció d'aquella l'associaven amb la intel·ligència de les criatures.

El pati de jugar era, sens dubte, per a nosaltres, una part importantíssima de l'escola. Ens hi trobàvem molt bé, com peix dins l'aigua. Les hores de pati ens passaven volant.

El rei dels jocs era el futbol. Si no hi havia pilota de cuir, de les de veritat, tant hi feia. S'hi jugava amb pilota de roba. El cas era jugar. Al seu entorn hi havia altres jocs satèl·lits, més minoritaris i que es practicaven segons l'època de l'any, com la baldufa, les boles, el beli, etc. etc.

Una distracció molt peculiar que hi havia al meu temps eren les baralles, que, tot sovint, s'organitzaven entre els més grans, a l'hora del pati. Es feien al pendent suau que hi havia, precisament, davant la porta d'entrada de l'edifici, dins el pati. No es tractava de baralles que respongessin a un fort de sang espontani o a renyines entre alumnes. Eren organitzades i convingudes amb anterioritat, com si es tractés d'un combat de boxa o de lluita lliure. Es tractava de demostrar quins eren els més pinxos i valents del col·legi. Obviament, els més petits érem espectadors, tot fent rotllana al seu entorn, aplaudint, animant i seguint amb atenció les evolucions del «combat». La cosa, com és natural, no sempre acabava bé i, de vegades, hi havien d'intervenir els companys per descompartir la parella lliutadora quan no ho havia de fer el senyor mestre.

Un altre joc per dirimir el prestigi personal era el de saltar i parar, una modalitat que consistia a veure qui era el nen que saltava, a la vegada, més nens ajupits de cop o qui era el nen que aconseguia saltar més enlaire sobre un company en posició vertical. Quan a aquest li corresponia posar-se dret del tot, amb les dues mans posades al clatell, procurava amagar el cap. Com més alt era el nen que parava, més mèrit tenia el que saltava. Eren unes veritables competicions olímpiques.

Quan s'arribava el mes de maig, la primavera es trobava en el seu zènit. La naturalesa, generosa i esplendorosa, esclatava amb tota la seva potència. Mig en broma mig de veritat, cal dir que allò si eren primaveres, plenes de llum i esplendor i no les d'ara que tenen més d'hivern que de cap altra cosa.

El calor de maig i juny, fins que s'acabava el curs escolar, es deixava sentir de valent a les aules, sobretot a les tardes. El sol, sense impediment de cortines i persianes, entrava sense compassió dintre les classes, pels grans finestrals. Tot el que a l'hivern era fred cru, sense cap fre per part d'estufes, que no coneixíem, ara es convertia en forta calor. No era d'estranyar, per tant, que un ensopiment general s'apoderés de tots. Els mestres ja procuraven fer-nos fer a les tardes deures més suaus i distrets, per a combatre l'endormiscament.

Tampoc no havia de sorprendre que molt de tant en tant es veiés algun seient buit. No responia a cap malaltia ni cosa semblant. Simplement era degut a que, aquella tarda, dos companys —molts no era aconsellable— havien decidit fer campana.

La temptació dels «Tres Pins», allà sota mateix del pati, era massa forta per a no deixar-s'hi seduir. Baixàvem per un camí pedregós i estret, no gaire remarcat per les roderes dels carros, ja que gairebé no n'hi passava cap. Deixàvem a la dreta la barraca de la Damiana, lloc fatídic per les pilotes de futbol que allà arribaven, i tot seguit, ja ens trobàvem sota l'agradable ombra i la llibertat dels pins, on ens esperaven per jugar-hi i entretenir-nos-hi una estona barraques, cabanyes i fortins que nosaltres fèiem i refèiem a mesura que altres ens les destruïen.

Amb en Pere Quintana, veí de carrer d'aquells anys d'infantesa, hem comentat, de grans, en més d'una ocasió, algunes d'aquelles divertides «campanes», no excessives tampoc, però les suficients perquè encara les recordem, com també recordem tantes altres coses positives i bones del nostre col·legi i que tant de bé ens han fet al llarg de la nostra vida, de la qual, estadísticament parlant, ja n'hem passat força més de la meitat.

Hissant la ploma

EL TRÀNSIT

La tornada de la secció de reportatges Hissant la ploma, a «L'Escalenc», es fa abordant un tema de màxima i desesperant actualitat; el trànsit de vehicles al terme municipal de l'Escala, problema que es ve repetint any rera any, malgrat algunes reformes que es van introduint, i que sens dubte diu molt poc en favor de l'Escala com a lloc d'esplai, repòs i tranquil·litat.

L'origen del problema.

El problema del trànsit és genuí de les grans ciutats, sobretot de les que tenen una gran densitat de població, però en època de vacances aquest problema es trasllada a les poblacions turístiques, que reben gran part de la gent i dels vehicles de les ciutats. En aquests llocs el problema es fa greu per diverses raons:

-Qualsevol municipi turístic augmenta desmesuradament la seva densitat en els mesos d'estiu (la densitat és un dels factors que més influeixen en aquest problema).

-El municipi no té una xarxa viària adequada (ponts, viaductes, multiplicitat de carrils, etc) a la quantitat de vehicles que haurà d'absorbir.

-Manquen transports públics, que contribueixen a alleugerir el problema.

Els punts més conflictius.

Una vegada establert el problema, i vist que afecta plenament a l'Escala, anem a concretar com el patim. El problema del trànsit es concreta en una gran quantitat de cotxes que ho envaeixen tot, voreres, places, platges, i per altra part en retencions importants de la circulació en els vials. La invasió per part dels vehicles d'espais que no els correspon, es produeix en aquelles zones del municipi on hi ha aglomeracions importants de persones, és a dir, el casc urbà, les platges, i zones comercials importants.

Quant a les retencions i embussos de la circulació, els punts més conflictius en què es produeixen són sens dubte les cruïlles no regulades per semàfor, és a dir, la cruïlla Av. de Riells-Av. de Girona, a la zona de Riells les cruïlles Passeig Marítim-Camí Ample i Av. de Riells-Av. de Montgó-Camí de Palau, i a la zona d'Empúries la cruïlla entre la carretera de St. Martí d'Empúries i la carretera de Viladamat, sobretot cap al tard quan la gent torna de la platja. Aquest problema es generalitza i s'agreuja en dies de pluja i mal temps, en què la majoria de la gent, davant la impossibilitat d'anar a la platja, agafa el cotxe per anar a comprar o visitar d'altres indrets, en aquest moment el colapse circulatori és quasi general, i bona prova d'això la vam tenir el passat dia 18 de juliol.

D'altres problemes d'aquest tipus que es produeixen, però ja de menor importància, serien els que es localitzen a la cruïlla Passeig Marítim-carrer Llevant, els diumenges al matí, com a conseqüència de la gran afluència de gent que surt de comprar del mercat, i els que es localitzen a les platges de Riells i l'Escala com a conseqüència de la gran quantitat de gent que hi circula, i dels nombrosos bars i establiments comercials que hi ha instal·lats.

Aspectes positius que s'han de destacar.

Malgrat el que hem dit abans, hem de destacar una sèrie d'aspectes totalment positius, el primer dels quals és el dels accessos al poble. Els bons accessos que té l'Escala permeten d'arribar al poble sense cap mena de retencions, i de fer-ho per diversos llocs, segons la part del poble a la que es vulgui anar. La clau de tot això és la carretera que ve de la sortida de l'autopista a Orriols, que entra per Cinclaus i que arriba fins al Poble Sec, actuant de cinturó de ronda, i fent que molts dels vehicles que es dirigeixen a d'altres indrets (a l'Estartit per exemple), no hagin de creuar el centre de l'Escala. Així doncs s'eviten les cues de molts de quilòmetres que es produeixen als accessos de poblacions com Platja d'Aro, o Roses (a vegades la cua arriba fins a Figueres).

El segon element positiu és l'actuació de l'Ajuntament en els últims temps en alguns aspectes concrets, dels que podem destacar:

-L'arranjament definitiu de l'Avinguda de Girona.

-L'acondicionament de dos carrils a l'entrada sud del poble, a l'alçada del Poble Sec.

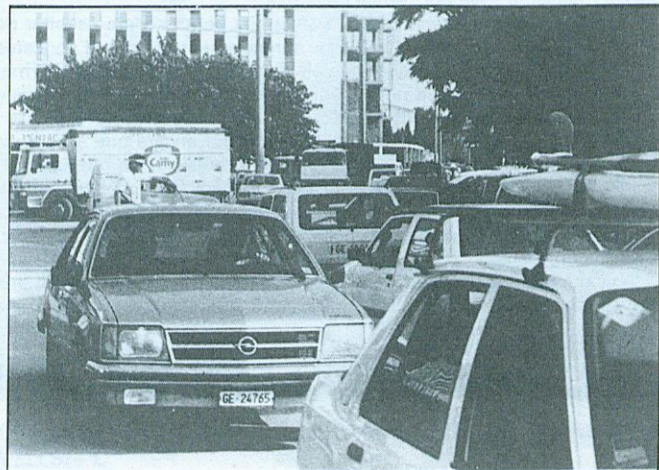
-La supressió de l'STOP per als vehicles que abandonen el poble per aquest mateix punt.

El problema de la circulació com a antiatractiu turístic de l'Escala.

És evident que tots els problemes i inconvenients que hem esmentat al llarg de l'article influeixen negativament (malgrat alguns aspectes positius) en la imatge turística del municipi. La gent que ve de vacances no vol trobar-se durant aquest període d'esbarjo amb un dels problemes carregosos que ha de suportar tot l'any. I això no solament per a les persones que tenen vehicle, sinó que els simples vianants també sofreixen una sèrie d'inconvenients derivats del trànsit, com són la dificultat que moltes vegades hi ha en circular per les mateixes voreres, la fresa derivada dels embussos i aglomeracions de vehicles, etc.

Tot això fa que la resolució d'aquest problema sigui important de cares a mantenir una bona oferta turística, sobretot si s'ha de competir amb d'altres places turístiques properes de la costa.

NOTICIARI LOCAL

S.I.L.E.

ORGANIGRAMA MUNICIPAL

Seguint amb els plens de construcció del nou Consistori, el passat dia 20 de juliol es celebrava el tercer ple a la sala d'actes del Pavelló Municipal d'Esports amb el punt de nomenament dels Tinents d'alcalde i dels coordinadors i regidors responsables.

Els membres del Consistori que formaran part de la **Comissió de Govern** són aquests: 1r Tinent d'Alcalde: Josep Carreras i Amer. 2n T. d'A.: Jordi Boix i Llonch. 3r T. d'A.: Ferran Palma i Pérez. 4rt T. d'A.: Salvador Simon i Coll.

L'organigrama presentat en el ple del dia 14 tindrà els següents coordinadors d'àrees i els regidors responsables dels diferents serveis:

AREA SOCIAL: Coordinador: Jordi Boix.

Ensenyament, Cultura, Serveis Socials i Joventut i Esplai: Jordi Boix.

Esport: Marc Colomeda.

Sanitat: Salvador Simon.

Festes: Pere Sala.

AREA D'URBANISME I SERVEIS: Coordinador: Josep Carreras

Urbanisme: Josep Carreras

Neteja i Enllumenat: Ferran Palma.

Embelliment: Carmel Isern.

Cementiri, Serveis i Escorxador: Francesc Puig.

AREA DE GOVERN, HISENDA, ECONOMIA I TURISME:

Coordinador: Rafel Bruguera.

Govern Local i Règim Interior: Josep Carreras.

Comerç i Consum: Carmel Isern.

Hisenda: Rafel Bruguera.

Protecció Civil: Salvador Simon.

Relacions Ciutadanes i Pesca: Albert Puig.

Agricultura: Pere Sala.

Turisme: Rafel Bruguera i Carmel Isern.

També s'aprova la delegació d'Alcaldia següent:

Platges. Pla d'usos: Marc Colomeda.

El tercer punt contempla l'aprovació del sou del batlle i de les Indemnitzacions dels regidors per assistències i representacions dels diferents òrgans municipals. El sou d'Alcalde amb dedicació exclusiva serà el mateix del passat exercici: 160.000 ptes. mensuals. Les indemnitzacions dels Regidors són aquestes:

Membres de la Comissió de Govern: 35.000 ptes. mensuals.

Regidors amb delegació: 25.000 ptes. mensuals.

Regidors sense delegació: 15.000 ptes. mensuals.

NOU COORDINADOR-TÈCNIC DEL PATRONAT MUNICIPAL D'ESPORT

Per decret d'Alcaldia, ha estat nomenat el Sr. Rafel Carmona, per cobrir el lloc de treball com a persona eventual de confiança adscrit al Patronat Municipal d'Esports per desenvolupar tasques d'organització i coordinació de les activitats esportives.

MÉS VIGILÀNCIA EN LLOCS D'INTERÉS TURÍSTIC

El Govern Civil de Girona ha posat en marxa un pla que consisteix en la contractació de 28 treballadors en atur (2 a l'Escala) per a la vigilància d'aparcaments de llocs d'interés turístic com les ruïnes d'Empúries i la platja de Riells. Els contractes, de 75 dies, són des del 15 de juliol al 30 de setembre i la seva funció és disminuir els robatoris dels vehicles aparcats en els esmentats llocs.

NOVA OFICINA DE LA COMPANYIA ENHER

La nova companyia suministradora de la llum i força elèctrica ENHER ha inaugurat nova oficina a l'avinguda Girona. Des d'ella gestionarà una zona que comprèn 19 poblacions de l'Alt i Baix Empordà amb uns 17.000 abonats.

DENOMINACIÓ DE QUALITAT «ANXOVA DE L'ESCALA»

S'ha convocat un concurs per tal d'escollir l'anagrama o etiqueta que acompanyarà les respectives etiquetes de les cases comercials corresponents en els pots i galledes d'anxova elaborats a l'Escala i que formin part de la Denominació de Qualitat «Anxova de l'Escala» creada per la Generalitat de Catalunya.

SUCCESSOS

Detenció d'un soldat de les COE acusat de violació d'una menor. La denúncia va ser feta per un turista belga. El titular del jutjat d'instrucció n.º 1 decretà en primer lloc presó provisional sense fiança, per més tard surtir en llibertat provisional sota fiança per no quedar clar que el soldat violés a la noia.

Un súbdit peruà que es feia passar per guàrdia civil detingut per la policia municipal. Es dirigia a les persones i explicava que estava portant a terme una investigació. Després d'ensenyar un fals carnet i una pistola els escorcollava.

Dos importants robatoris s'han comès durant el mes de juliol. D'un apartament d'un gironí se li emportaren joies per valor de 2 milions de pessetes. El segon, d'un apartament d'un súbdit belga, per valor de 1.700.000 pessetes en joies i diners.

Incendi a montgó. Unes 3 hectàrees de matolls foren cremades en un greu incendi sufocat pels bombers. Els culpables involuntaris de l'incendi es presentaren a la Guàrdia Civil al·legant ésser els causants al llançar uns coets en una festa.

Un submarinista de 45 anys moria a uns 200 m. de la platja del Riells degollat probablement per l'hèlix d'una embarcació. El cos que presentava ferides a la part del coll va ésser recatat per l'equip de la Creu Roja del Mar, membres de la Guàrdia Civil i de la Policia Municipal.

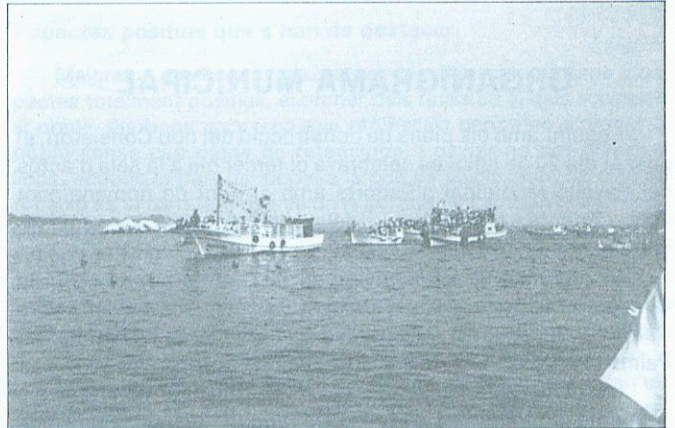
RELACIÓ DELS SERVEIS REALITZATS PER LA POLICIA MUNICIPAL DURANT EL MES DE JULIOL

Atestats per delictes o faltes	48
Accidents de circulació amb atestat	45
Accidents de circulació sense atestat	47
Aldarulls a la via pública, vivendes i locals públics	33
Ajuda prestada en incendis, a transeünts i persones ext.	115
Anomalies a la via pública	32
Atemptats a agents de l'autoritat	3
Detencions per delictes	11
Denúncies per infraccions	102
Informacions per telèfon, per patrulles i turístiques	1.640
Localització de persones i infants perduts	9
Recuperació de vehicles robats	4
Salvaments marítims	12
Serveis especials	215
Serveis d'urgències (metges, farmàcies, ATS i patrulla d'aux.)	745
Trobada d'objectes a la via pública	28
Quilòmetres efectuats per els vehicles	16.880
Total vehicles retirats per la grua	27

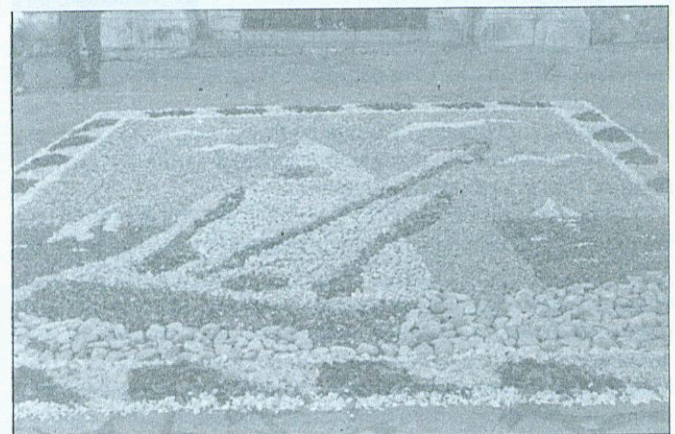
SARDANES

Durant el mes de juliol s'han anat portant a terme totes les ballades anunciades les quals detallavem en el número passat de **l'Escalenc**. Pel que fa a la diada del Carme i a les Cobles contractades per la Festa Major, en fem esment en altres escrits. El que no havíem anunciat es el Concert d'Estiu. Segons ens han fet saber ha de tenir lloc el dissabte dia 22 d'aquest mes de febrer, en el lloc i hora de costum, amb participació musical de la Cobla Principal de Barcelona i estant dedicat al «Cinquantè aniversari de les escoles».

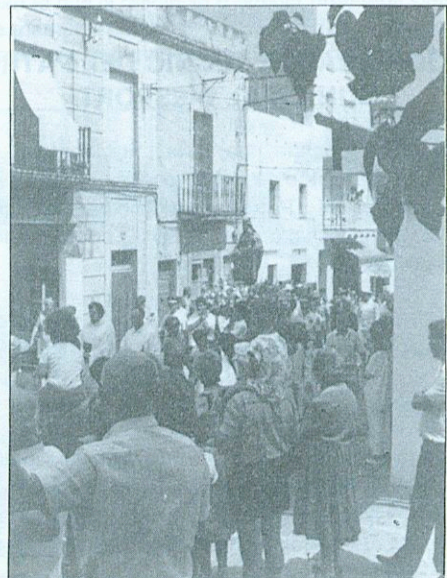
CANTADES D'HAVANERES

La tradicional cantada d'havaneres que patrocina l'Ajuntament de la vila i que ultimament organitza la Penya Blaugrana de l'Escala i Comarca, amb col·laboració de la Comissió de Festes, la qual, com en les darreres edicions, havia de tenir lloc al Port d'en Perris, va traslladar-se a la Platja, degut al tràngol que produïa la corrent de provençal, i que va fer aconsellable buscar un lloc més a recer per tal de disposar l'embarcació des d'on ofereixen els grups les seves actuacions. Tot el dia va ser el cel cobert, fins i tot entre vuit i nou del vespre varen caure quatre gotes i mentre es portaven a terme els preparatius l'ambient era d'una lleugera fresqueta, gens pròpia d'una nit de principis d'agost però, a l'hora de la cantada va mancar el ventet i la temperatura esdevingué força agradable. La data de la celebració fou el primer dijous d'agost -aquest any el dia 6- i els grups participants OREIG DE MAR, ELS PESCADORS DE L'ESCALA i PORT BO, que varen intervenir per aquest ordre. L'assistència, les interpretacions i el magnífic aspecte del recinte, senzillament extraordinari com sempre, convertint l'acte en un dels espectacles que ens cal procurar mantenir. Quan aquest número de **l'Escalenc** surti a la llum, s'hauran ja portat a terme les altres cantades també tradicionals a la nostra població. El dimarts dia 11, al Camp dels Pilans, organitzada pels veïns de la barriada amb participació de ELS PESCADORS DE L'ESCALA i el divendres dia 14, vigília de la Mare de Deu d'agost, a la Cala Montgó, amb l'actuació del grup TERRA ENDINS, organitzador de la vetllada.

LA FESTA DE LA VERGE DEL CARME

La diada del Carme, amb la Festa del XXXVIè Homenatge a la Vella, a tornat a tenir enguany l'esplendor acostumat. Va ser novetat la instal·lació d'una preciosa catifa, representant el monument als pescadors, a la plaça de l'Església. Encara que la resta dels actes varen ser similars als darrers anys, cal remarcar que la processó marítima va tenir molta més participació que de costum. Pel que fa a l'aspecte de la Platja, a l'arribada de la processó amb la Verge del Carme, realment extraordinari, acompanyant als homenatjats una excepcional concurrència que s'havia aplegat en el lloc de la convocatòria, amb l'expectació habitual. La processó va continuar fins al Temple on va celebrar-se la Santa Missa, amb participació de la Coral Empòrium. A la sortida i a la plaça de l'Església s'interpretaren dues sardanes. A continuació el dinar de germanor en els menjadors del Col·legi Públic Empúries, amb els acostumats parlaments en acabar i ans del repartiment dels regals-records de la diada. Posteriorment varen projectar-se els vídeos de la festa de l'any passat i la d'aquest any. A dos quarts de set ballada completa de sardanes a la Platja i a les 10 de la nit en el mateix lloc, dues sardanes i a continuació ball de fi de festa. La part musical de la diada, fou a càrrec de la cobla-orquestra COSTA BRAVA.

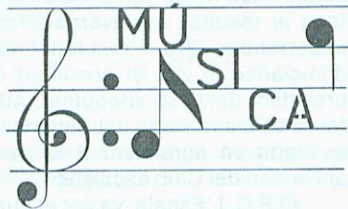
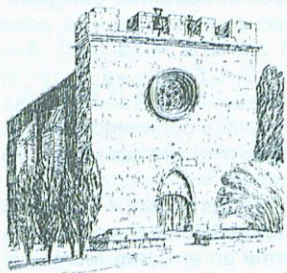

FESTIVAL DE TEATRE D'EMPÚRIES

Des del 16 de juliol i fins el 16 d'agost s'ha celebrat la quarta edició del Festival de Teatre al marc incomparable de les Ruïnes d'Empúries amb l'obra clàssica grega Edip Rei de Sòfocles. Inteatrex, grup que interpreta l'obra, i l'Ajuntament de la vila són els organitzadors amb la col·laboració de les Diputacions de Girona i Barcelona i el Departament de Cultura de la Generalitat.

Com cada any, grups de nens i nenes de l'Escala interpreten els personatges infantils de l'obra. Enguany han estat: les germanes Nadia i Imac Sumac Agullar, Cristina Fortià, Rosa Macià, Ruth Juncà, els germans Carles i Xavier Piqué, Lluís Salart, Marc Teixidor, Marta Tomàs i Marta Vayreda, tots ells de l'Escola de Teatre Municipal.

L'ESCALA-EMPÚRIES/87

A SANT MARTÍ
D'EMPÚRIES

MÚSICA A SANT MARTÍ D'EMPÚRIES

L'Ajuntament de L'Escala ha anunciat aquest any quatre concerts a celebrar en el marc de l'Església Parroquial de Sant Martí d'Empúries. Tots quatre han estat programats per les 10 del vespre i en els següents dies: dimarts 28 de juliol: Orchesterschule-Wolfgang Hock-Gernsbach-Carles Coll, piano; dilluns 3 d'agost: Horst Sohm i Quartet Parisii; dilluns 10 d'agost: Xavier Ballesteros, guitarra i Pau Castanyer, flauta i dilluns 17 d'agost: Coral «Mestre Sirés» de Palafrugell, director Fèlix Pérez.

MOVIMENT DEMOGRÀFIC

NAIXEMENTS:

- 2-6 Sergi Magaldi i Pujol, fill de Josep-Ramon i Montserrat.
- 4-6 Noemí Barriga i Sureda, filla de Llorenç i Olga.
- 8-6 Carla Herrera i Alabau, filla de Joan-Carles i Maria Dolors.
- 20-6 Daniel Ruiz i López, fill de Francesc i Encarnació.
- 21-6 Tamara Prieto i Leon, filla de Gaudenci i Ramona.
- 22-6 Marc Morante i Cruz, fill de Sebastià i Consol.
- 25-6 Vanesa Castillo i Adam, filla de Josep-Pere i Maria-Empar.
- 2-7 Miquel-Angel Galindo i Gomera, fill de Blas-Cèsar i Àngels
- 3-7 Josep Pérez i Brugués, fill de Gabriel i Inés.
- 5-7 Laura Pretel i Rios, filla de Joan i Maria-Dolors.
- 10-7 Jaizki Cuartango i Oliden, fill de Pere i Maria-Pilar.
- 13-7 Eliseo Lavado i Pagès, fill de Domènec i Elisenda.
- 13-7 Damià Castells i Barrera, fill de Frederic i Antonia.
- 28-7 Roser Sabadí i Vila, filla de Rafael i Angelina.

MATRIMONIS:

- 7-6 Enric Sánchez i Santos amb Carina Torrent i Teixidor.

DEFUNCIONS:

- 3-6 Ramir Ruat i Sabrià.
- 8-6 Joan Sues i Iglésies.
- 9-6 Carme Torrent i Cristià.
- 29-6 Pere Coll i Batista.
- 4-7 Jesús M.ª Isern i Galcerán.
- 20-7 Josep Frias i Vila.
- 23-7 Emilia Presas i Crusi.
- 27-7 Anna López i Reca.

Ens permetem esmetar i alhora agrair, la tasca que s'està portant a terme darrerament, en el sentit de notificar els traspassos dels veïns de la població, així com l'hora de l'enterrament. Confiam que el servei no decaigui i en tot cas -si es possible- millori.

COMIAT

El dia 4 de juliol deixava d'existir, després de haver passat molt temps enllitgat el Dr. Jesús M.ª Isern. L'acte de l'enterrament - el dilluns dia 6- reunia una lògica concurrència, que va voler acomiadar en sentida manifestació de dol, demostrant alhora el reconeixement i agraiment, el metge que durant tants anys ha portat a terme l'acompliment de l'abnegada tasca professional.

»En Jesús M.ª Isern i Galcerán, va néixer a l'Armentera, el bell cor de l'Empordà, el dia 11 de març de 1897. Orfe de pare des dels cinc anys, tot treballant de dependent de farmàcia per ajudar a la seva mare, va cursar el batxillerat al Institut de Figueres i la carrera de Medicina a Barcelona, obtenint sempre les màximes qualificacions. El mes de juny de 1921 va venir de metge a L'Escala, on quedà arrelat per sempre al casar-se amb Angels Tallada i Mascaró, constituint amb llurs fills una família íntimament vinculada a la vida escalenca. El seu exercici de la medicina a la nostra vila i pobles veïns, serà recordat sempre com un exemple de profunda i abnegada vocació, que avui ens plau fer patent amb aquest merescut homenatge».

Aquest breu resum biogràfic l'hem copiat del programa del IIIè Concert de Sardanes i Cançons, celebrat als Jardins del Centre Cultural Municipal Xavier Vilanova la nit del 14 d'agost de 1975, en el decurs del qual va tenir lloc l'acte d'homenatge al senyor Isern. Fou durant els parlaments d'aquest homenatge quan es feia avinent que el consistori havia pres l'acord de dedicar-li un carrer de la nostra vila i així el dia 8 de febrer de 1976, coincidint amb els actes organitzats amb motiu del primer aniversari de la inauguració de l'estatge social del C.E.R. L'Escala, es descobria la placa que dona el nom de Dr. Jesús M.ª Isern i Galceran a la part de passeig entre la plaça de La Punta i el Carrer del General Poch. Reposi en pau qui per les seves condicions i dedicació demostrada, mereix el nostre reconeixement que volem aglutinar amb un senzill i expressiu: moltes gràcies!

FESTA MAJOR 1987

Encara que ens han fet avinent que pot haver-hi alguna modificació, o ampliació ja que hi ha quelcom pendent de concretar, ens permetem donar publicitat a la relació d'actes que la Comissió de festes ha tingut la gentilesa de lliurar-nos. Ho fem doncs, diguem-ne con un avanç informatiu:

DIMECRES, DIA 2: a les 9 del matí, Cercavila, amb sortida de la plaça de l'Església; a les 10 festival nàutic a la platja; a 2/4 de 12 Missa Solemne en honor a Santa Màxima; a la una del migdia sardanes a la Platja per la cobla Selvatana; a les 7 de la tarda, sardanes a la Platja per La Selvatana; nit a les 10, ballada a la plaça Víctor Català amb la Ciutat de Girona; nit a les 11 ball per l'Orquestra Selvatana.

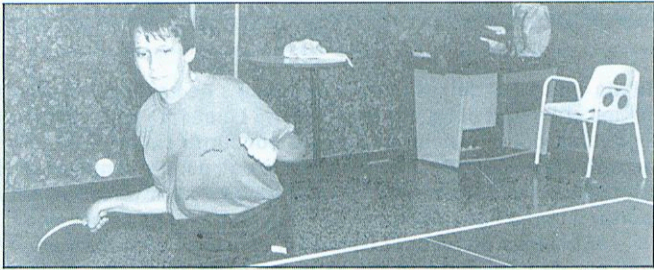
DIJOUS, DIA 3: a les 11 del matí regata d'Optimist (sortida de la Platja) a les 12 del matí sardanes a la Platja amb la Ciutat de Girona; a les 7 de la tarda ballada a la Platja, també amb la Ciutat de Girona; nit a les 10 sardanes a la plaça de les Escoles a càrrec de la Cobla Principal de Banyoles; nit a les 11 l'espectacle «RIA CON NOSOTROS».

DIVENDRES, DIA 4: a les 12 del matí sardanes a la Platja per la cobla Principal de Cassà; a les 5 de la tarda Festival Infantil a la Plaça Víctor Català, a les 6 concert a càrrec de l'orquestra JANIO MARTÍ, a les set sardanes a la platja per la cobla Cassà de la Selva; nit a les 10 a la plaça de les Escoles, sardanes a càrrec de la Cobla Baix Empordà; a les 11 de la nit ball per l'Orquestra JANIO MARTÍ.

DISSABTE, DIA 5: a les 11 del matí Gimcana Infantil al Camp de fútbol; a la una del migdia sardanes a la Platja per la Cobla Montgrins; a les 5 de la tarda Animació Infantil a la plaça Víctor Català; a les 7 de la tarda, sardanes a la Platja a càrrec de la Cobla Montgrins a les 9 del vespre FOCs D'ARTIFICI a la Platja; a les 10 de la nit sardanes a la plaça Víctor Català, per la Cobla La Lira (de Barcelona); nit a les 11 ball per l'Orquestra Montgrins.

DIUMENGE, DIA 6: a les 9 del matí, Festa del Pedal, a la Riba.

**ESCALENC I FORASTERS, US DESITGEM UNA
BONA FESTA MAJOR!!!**

L'infantil David González, de 12 anys, un dels jugadors amb més possibilitats, i que juntament amb tres companys més, ha participat en un «stage» a Perpinyà del 6 al 17 de juliol.

TENNIS DE TAULA F. Guanter

Al marge de la competició esportiva, els darrers anys la secció de Tennis Taula del CER s'encarrega de l'edició del programa-llibret de la Festa Major, com una activitat més i que, malgrat les dificultats que comporta, sempre ha mantingut un cert carisma entre tots els escalencs, socis del CER, anunciants, etc...

Enguany l'hem tornat a coordinar i, des de fa una colla de dies, l'impressor ja disposa de tots els articles i anuncis. Com sempre, però aquest any més que cap altre, els problemes se centren en la programació específica dels actes dels dies de la Festa, donat que el responsable de la Coordinadora d'Activitats ens ha lliurat la programació amb un retard considerable, per bé que es preveu que, com a mínim una setmana abans, el programa-llibret ja sigui al carrer, probablement coincidint amb aquest «l'Escalenc» d'agost.

De la darrera temporada 86-87, i cenyint-nos a la competició provincial, el CER Anxoves l'Escala va guanyar les següents proves organitzades per la Federació Territorial de Girona:

I Torneig J. Julià In memoriam (campionat per equips, set. 86) - Torneig Fires Girona 86

(individual)	sènior	Joan Carles Fajardo
	juvenil	Josep M. Guanter
	sènior fem.	Victòria Olivares

Equips primeres	
Individual terceres	Xavier Cortal

I s'aconseguí el subcampionat en aquestes altres:

dobles primeres	Palau-Fajardo
dobles segones	Bofill-J.M. Guanter
dobles terceres	X. Cortal-J.M. Guanter
	(Continuarà)

FUTBOL

Divendres dia 24 de juliol fou el dia escollit per fer la presentació i primer entrenament dels jugadors del F.C. l'Escala. S'iniciava la sessió amb els parlaments del President, entrenador i capità d'equip i acabava amb un partidet. Dels jugadors que no varem anomenar com a altres en el comentari del mes passat, direm que hi eren presents el porter Portel, el defensa Brussi, el mig Medí i el devanter Gómez.

El diumenge 2 d'agost varem tenir un important esdeveniment en el Camp Municipal d'Esports «Miramar», amb la presència de l'equip complet del Centre d'Esports SABADELL, conjunt de primera divisió estatal, en el qual, a més de jugar-hi tots els titulars va alinear-se un jugador sud-americà que posaven a prova. Tarda-vespre de temps en calma, agradable temperatura i magnífic aspecte del recinte amb la presència de molts aficionats. L'espectacle futbolístic d'acord amb les encontres amistosos de pre-temporada: molta deportivitat, alguna jugada de qualitat i gols ben aconseguits. L'equip local, que no va presentar cap reforç, va actuar molt acceptablement sense desentonar davant d'un rival de molt superior categoria, tot i el resultat desfavorable, que en aquests casos té poca importància. (2 a 7 resultat final, 1 a 3 a la mitja part). Ans d'iniciar-se el joc, el president del F.C. l'Escala va lliurar al president del Club arlequinat, Alfred Besonies, persona que ha fet possible la visita del Sabadell, una placa commemorativa de la diada en agraïment a la participació en els actes del 75è aniversari del Club escalenc.

El F.C. l'Escala, va ser el guanyador del PRIMER TORNEIG VILA DE L'ESCALA, que dins els actes del 75è aniversari de la fundació del Club, es va portar a terme en el Camp Municipal d'Esports els dies 7 i 9 d'agost. El divendres es jugaren els partits classificatoris: Torroella-Verges que va acabar en empat i els penals varen fer guanyador al primer i a continuació l'equip organitzador va vencer al Gualta per 9-0. El diumenge, primerament el partit pel tercer i quart lloc el qual també va finalitzar en empat a un i en els penals el Verges va estar més encertat que el Gualta. En l'encontre final el F.C. l'Escala s'imposava al Torroella per 3-1.

Ans d'iniciar-se la continuació oficial els F.C. l'Escala te concertats els següents partits: Diumenge dia 16 visita de la U.E. Olot (tercera divisió) a les 9 del vespre. El dia de Santa Màxima, encontre amb el Girona (segona divisió) sembla que a les vuit del vespre i el dia 11 de setembre, partit de Festa Major a Verges.

I TORNEIG DE FUTBOL-SALA

1r. Classificat Play-Off: LA CAIXA

2on Classificat Play-Off: PESCADORS

Premi a l'esportivitat: ESCALENCs

Premi a l'esportivitat: AJUNTAMENT

Fotos: Jordi Piqué

UN XIC DE TOT

REFRANYS DE MAR

- Ni en mar tractar, ni en molts fiar.
- Bon vent i barca nova, i emplenaràs el cove.

SÀTIRES

- De París al Perú, del Japó fins a Roma, l'animal més cretí, és, m'afiguro, l'home.
(Boileau)
- Prefereixo el silenci que regna a l'Església abans de l'ofici, que qualsevol sermó.
(R.W. Emerson)

ACUDITS

- (Entre presos)
- Jo, quan sortiré de presó, seré un home honrat: fora rapinyes, res d'atemptats i acabades les agressions.
- Ah, sí?
- Sí, paraula d'home. I tu, tens projectes per quan sortiràs?
- Ja ho crec!
- Puc saber quins?
- Tres joieries i dos bancs amb presa d'ostatges.

- Taxi! Feu 50 vegades la volta de la Plaça de Catalunya.
- 50 vegades la plaça... per què fer?
- Això no us importa, Au, desamarreu!
- Això és ridícul!
- Au, vingal ja us pagaré el que sigui.
El taxi arrenca, i al cap de deu voltes el client toca l'espatlla del xofer i li crida tot irritat:
- Au; més ràpid, que no tinc temps!

CONSELLS DOMÈSTICS

- No hi ha mal que no esdevingui un bé: la cendra que us fan els fumadors a casa vostra us farà brillar els coberts o altres objectes de plata si els fregueu amb aquell polsim.
- Ja podeu preparar una maionesa per endavant sense que s'us captrenqui; només cal que -una vegada ben compacta- li afegiu una culleradeta de vinagre bullent.

NO DIGUEU:

Crusat
Cruse
Crusos
Cuadro
Cuajar

Cuartel
Cubo
Cubito
Cuento

Cuidado
Cuidado
Cuidadós

DIGUEU:

Croat
Cruïlla, encreuament
Crus (ex.: cigrons crus)
Quadre
Quallar-se, coagular-se, agrumullar-se, quallar, reeixir, omplir
Caserna, quarter
Cub (geom.), galleda
Cubet, glaçó
Conte, història, històries, romanços, orgues
Compte, alerta, Ep, Ves.
Cura (tenir cura de)
Acurat, curós, amatent

GASTRONOMIA

«FAR» BRETÓ (Pastís)

Per a 6 persones
Temps de preparació: 15 minuts
Temps de cocció: 30 minuts

Ingredients: 3 ous, 100 grs. de sucre, 125 grs. de farina, 80 grs. de mantega, 1/2 litre de llet (a temperatura ambient), 1 bon pessic de sal.

Enceneu el forn durant 15 ó 20 minuts; mentrestant feu el que segueix; barregeu els ous (sencers) amb el sucre i la farina fins a obtenir una pasta homogènia. Afegir-hi poc a poc la llet. Salar. Untar amb tota la mantega fons i parets d'una cassola de terra; vessar-hi la pasta i ficar al forn ben calent durant mitja hora. Si es vol, poden incorporar-s'hi (abans de la cocció) unes quantes prunes pansides, o albercocs secs, o panses (prèviament remullades), o cireres fresques. Són postres bones i poc costoses.

GRANS DE SENY

- Si una persona et tracta d'ase no en facis cas; si són dues, reflexiona; i si són tres, compra't una sella. (Prov. Yiddish).

CUINA CASSOLANA

POLLASTRE AMB SEPIA I ESCAMARLANS

ES neteja el pollastre i es talla a trossos petits, es sofregeix amb el greix a foc moderat a fi que es vagi rossejant i doni gust i color a la salsa. Un cop fet, es retira el pollastre i a la mateixa cassola fem el sofregit amb els alls, la ceba i la tomata. Cal que la ceba quedi com més rossa possible, però tenir cura que no es cremi, ja que donaria gust amarg. S'hi afegeix la tomata i es lliga amb una cullerada de farina que deixarem coure una mica abans de tirar-hi el brou o aigua, però preferentment un bon brou. Aleshores hi afegim el pollastre i es deixa coure una hora a foc baix, remenant-ho amb cullera de fusta.

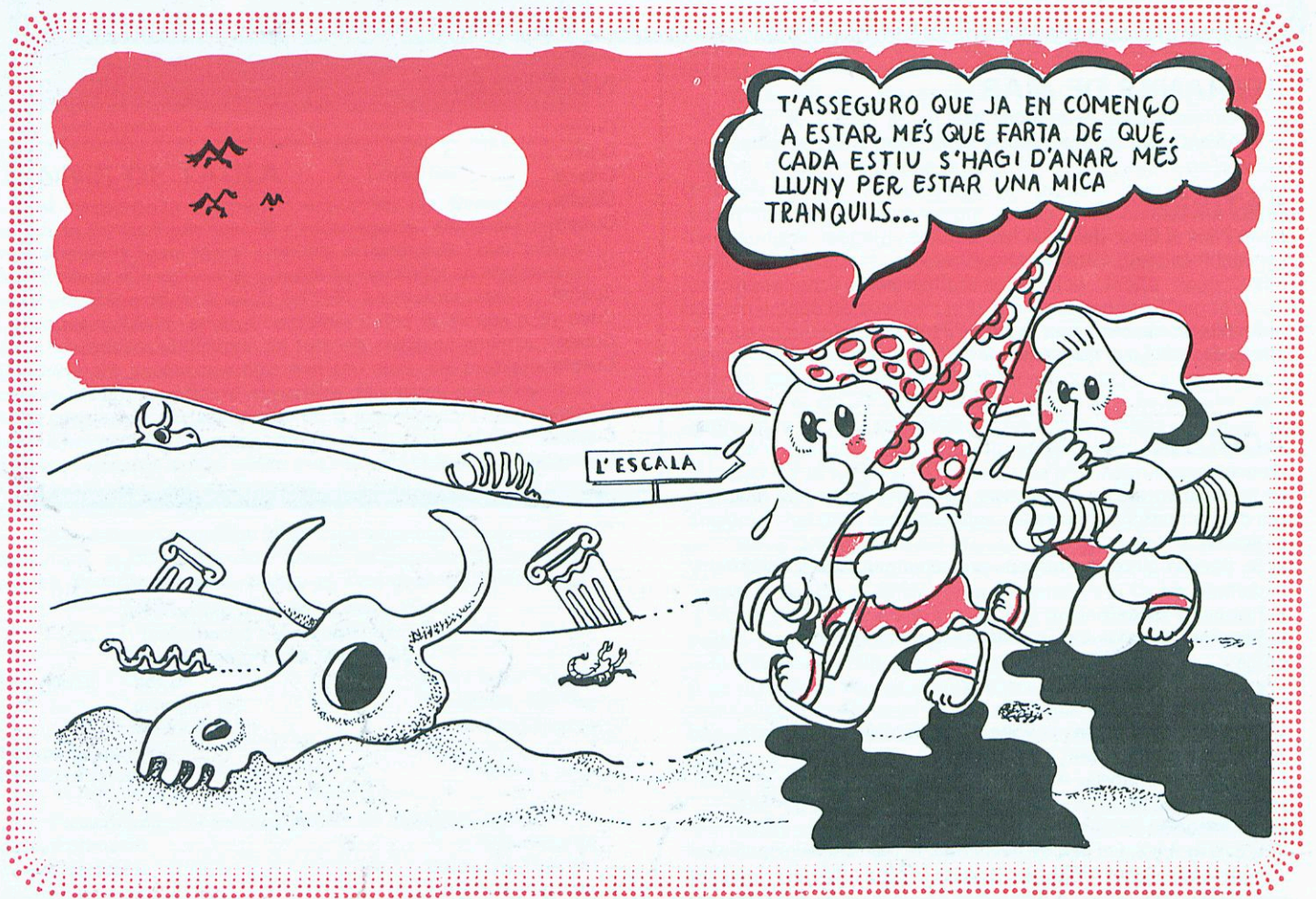
A part es fa una picada amb dos grans d'all, 12 ametlles, una galeta, tot picat com una pasta fina, que tirem al guisat desfent-la amb el mateix suc quan estigui a mig coure.

Mentre cou el pollastre, fregirem la sèpia un cop neta i tallada, amb oli d'oliva, així com els escamarlans, deixant-ho tot daurat. Escorreguts, es posen dins la cassola del pollastre amb cura i es deixa coure a foc lent.

Quan és cuit, es retira del foc, rectificand de sal, i es posa en una cassola de terrissa primer el pollastre i la sèpia, després els escamarlans i la salsa ben calenta a sobre. Es facultatiu posar-hi durant tota la cocció un ramet amb flor, farigola, carrota i alls tendres.

Ingredients: 2 pollastres de pagès, 2 quilos d'escamarlans, 2 quilos de sèpia, sal, greix, pebre, oli d'oliva, tomata, farina, alls, cebes i ametlles.

RECULL DE FOTOGRAFIES ANTIGUES DE L'ESCALA COL·LECCIONABLES

FOTOGRAFIA N° 66

